БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 58 (18.834). ● Сешанба, 6 март 1984 йил ● Баҳоси 3 тийин.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

1984 йил 4 март, якшанба куни ўн биринчи чақириқ Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Советига сайлов ўтказилди. Сайлов маҳаллий вақт билан эрталаб соат 6 дан кечқурун соат 10 гача давом этди.

Шу куни Москвада, Союзлар уйида СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясининг мажлиси бўлди, мажлисда мамлакатда овоз бериш қандай бораётганлиги тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Марказий сайлов комиссияси олган маълумотларга кўра, кундуз соат 12 гача овоз беришда сайловчиларнинг 89,42 проценти, кечқурун соат 6 гача эса 99,59 проценти овоз берган. Кечқурун соат 6 гача олинган маълумотларга кўра, РСФСРда сайловчиларнинг 99,32 проценти, Украина ССРда — 99,93 проценти, Белоруссия ССРда — 99,82 проценти, Ўзбекистон ССРда — 99,97 проценти, Қозоғистон ССРда — 99,87 проценти, Грузия ССРда — 99,92 проценти, Озарбайжон ССРда — 99,99 проценти, Литва ССРда 99,87 проценти, Молдавия ССРда — 99,93 проценти, Латвия ССРда — 99,67 проценти, Қирғизистон ССРда —99,97 проценти, Тожикистон ССРда — 99,76 проценти, Арманистон ССРда — 99,88 проценти, Туркманистон ССРда — 99,91 проценти, Эстония ССРда — 99,95 проценти овоз беришда қатнашди.

СССР Олий Советига сайлов Совет Иттифоқининг бутун территориясида сайловчиларнинг юксак сиёсий активлиги вазиятида уюшқоқлик билан ўтди. Сайлов Коммунистик партия билан совет халқи бузилмас бирлигининг, социалистик демократия тантанасининг янги ёрқин далили бўлди.

(ТАСС).

РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ ЎН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ТЎРТИНЧИ ЙИЛИ МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

●

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 60 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИГА МУНОСИБ МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ ТАЙЁРЛАЙЛИК

●

КЎКЛАМ ЭКИШ КАМПАНИЯСИГА ТАЙЁРГАРЛИК — ДОЛЗАРБ ВАЗИФА

●

ИЛҒОР МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ НАМУНАСИ ЗАФАРЛАРГА ЧОРЛАЙДИ

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР ВА НАТОга АЪЗО БЎЛГАН ДАВЛАТЛАР ҲАРБИЙ ХАРАЖАТЛАРНИ КЎПАЙТИРМАСЛИК ВА ҚИСҚАРТИРИШ ТЎҒРИСИДАГИ МАСАЛАГА ДОИР

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ўртасида келишиб олинганига мувофиқ 1984 йил 5 март куни Бухарестда РСР Ташқи ишлар министрлигида Англия, Бельгия, ГФР, Греция, Дания, Испания, Италия, Канада, Нидерландия, Норвегия, Португалия, АҚШ, Туркия, Франция элчихоналарига эсдалик хати топширилди. Хатга «Ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ва қисқартириш тўғрисидаги масала юзасидан музокаралар хусусида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг НАТОга аъзо бўлган давлатларга таклифи» илова қилинган. Лондон ҳамда Брюсселда ҳам кўрсатиб ўтилган ҳужжатлар РСР элчихонаси орқали Исландия ва Люксембург элчихоналарига топширилади.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар НАТОга аъзо бўлган давлатларга ҳарбий харажатларни ўзаро кўпайтирмаслик тўғрисида ва кейинчалик уларни қисқартириш ҳақида музокаралар бошлаш юзасидан келишиб олиш учун ҳар иккала иттифоққа кирган барча мамлакатлар иштирокида тайёргарлик маслаҳатлашувларини ўтказишни таклиф этдилар.

Халқаро кескинлик кучайиб бораётган бир шароитда ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ва қисқартириш юзасидан тадбирлар белгилаш айниқса муҳим бўлиб қолмоқда. Ҳарбий харажатларнинг қисқартирилиши қуролланиш пойгасини тўхтатишга ва қуролсизланишга ўтишга самарали таъсир кўрсатган бўлур эди, айни вақтда бўшаб қолган маблағлар мамлакатларни, жумладан ривожланаётган мамлакатларни социал-иқтисодий ривожлантириш эҳтиёжлари учун сарфланган бўлур эди.

Ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ва қисқартириш йўлида куч-ғайрат сарфлашда барча давлатлар ва энг аввало, йирик ҳарбий потенциалга эга бўлган давлатлар қатнашишлари зарур. Шу билан бирга Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ва НАТОга аъзо бўлган давлатлар ҳарбий харажатларнинг катта қисми улар ҳиссасига тўғри келишини назарда тутиб, шундай тадбирларни амалга оширишлари алоҳида аҳамиятга эга бўлур эди.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар НАТО мамлакатларининг ҳукуматлари халқаро тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга, Европада ҳамда бугун дунёда сиёсий иқлимни яхшилашга қаратилган мазкур таклифга ғоят зўр эътибор берадилар, деб умид билдирадилар.

ҲАРБИЙ ХАРАЖАТЛАРНИ КЎПАЙТИРМАСЛИК ВА ҚИСҚАРТИРИШ ТЎҒРИСИДАГИ МАСАЛА ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР ХУСУСИДА ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАРНИНГ НАТОга АЪЗО БЎЛГАН ДАВЛАТЛАРГА

ТАКЛИФИ

Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикаси , Румыния Социалистик Республикаси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи, Чехословакия Социалистик Республикаси қуролланиш пойгаси тобора зўр суръатлар билан давом этаётганлигидан ғоят хавотирланмоқдалар, бу эса халқаро тинчлик ва хавфсизлик учун ниҳоятда хатарли оқибатлар келтириб чиқариши мумкин. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ана шу пойгани жиловлашни ва қуролсизланишга, айниқса, ядровий қуролсизланишга ўтишни ёқлаб чиқмоқдалар. Улар тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципига қатъий риоя этган ҳолда қуролли кучлар ҳамда қурол-яроғларни самарали тарзда қисқартиришга олиб борадиган битимларга эришишни ва энг паст даражада кучлар мувозанати таъминланишини ёқлаб чиқмоқдалар.

Тўхтовсиз ортиб бораётган ҳарбий харажатлар қуролланиш пойгасига сабаб бўлмоқда, бу харажатлар турли мамлакатларнинг иқтисодий ривожланиш даражасидан қатъи назар халқлар учун тобора оғир юк бўлиб тушмоқда, иқтисодий ва социал тараққиётни сусайтирмоқда. Аввало ядро қуролига эга бўлган барча давлатлар ва ҳарбий жиҳатдан муҳим бўлган бошқа давлатларнинг ҳарбий харажатларини қисқартириш қуролланиш пойгасини тўхтатишга ҳамда қуролсизланишга ўтишга самарали кўмаклашган, бунинг устига бўшаб қолган маблағлардан мамлакатларнинг, шу жумладан ривожланаётган мамлакатларнинг социал-иқтисодий тараққиёти эҳтиёжлари йўлида фойдаланилиши мумкин бўлур эди. Халқаро кескинлик кучайиб бораётган бир шароитда ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ва қисқартириш тадбирларини кўриш, айниқса, муҳим бўлиб қолмоқда.

Барча давлатлар ва биринчи навбатда катта ҳарбий потенциалга эга бўлган давлатлар ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ва қисқартириш борасида куч-ғайрат сарфлашда иштирок этишлари керак. Шу билан бирга Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан НАТОга аъзо бўлган давлатлар ҳиссасига тўғри келадиган ҳарбий харажатлар улушининг юқори эканлигини назарда тутиб, бундай тадбирларни ана шу давлатларнинг амалга оширишлари алоҳида аҳамиятга эга бўлур эди.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар 1983 йил 5 январда Сиёсий маслаҳат комитетининг Прага кенгашида қабул қилинган ўз Сиёсий Декларациясида ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ҳамда уларни кейинчалик процент ёки абсолют миқдорларда қисқартириш ҳақида амалий шартномага эришиш мақсадида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан НАТОга аъзо бўлган давлатлар ўртасида ҳеч кечиктирмай бевосита музокаралар бошлашни таклиф этган эдилар. Бу мурожаат БХР, ВХР, ГДР, ПХР, РСР, СССР ва ЧССР раҳбар партия ҳамда давлат арбобларининг 1983 йил 28 июнь куни Москвада ўтказилган учрашувида тасдиқланди ва конкретлаштирилди. Раҳбар арбоблар НАТОга аъзо бўлган давлатларга яна мурожаат этиб, 1984 йилнинг 1 январидан бошлаб ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ҳамда кейинчалик шундай харажатларни амалда ўзаро қисқартириш юзасидан конкрет тадбирлар тўғрисида битимга эришиш учун бевосита музокараларни ҳеч кечиктирмай бошлашга даъват этдилар.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ва анча қисқартириш тўғрисида биргаликда ёки якка-якка олға сурган таклифлар ўз кучида қолмоқда.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар музокаралар олиб бориш тўғрисидаги таклифни олға сурар эканлар, бўшайдиган маблағлардан мамлакатларни, шу жумладан ривожланаётган мамлакатларни иқтисодий ва социал тараққий эттириш эҳтиёжлари учун фойдаланиш мақсадида ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ва кейинчалик қисқартириш юзасидан жуда қисқа муддат ичида конкрет шартномаларга эришишни назарда тутадилар. Ҳарбий харажатларнинг қисқартирилиши қуролланиш пойгасини тўхтатишга ва қуролсизланишга ўтишга ёрдам бериши керак. Ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ҳамда қисқартиришга доир таклиф этилаётган музокаралар шу мақсадга эришишга қаратилган умумий куч-ғайратларнинг таркибий қисми бўлур эди.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар НАТОга аъзо бўлган давлатлар билан биргаликда ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ва қисқартириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш чоғида юзага келган қийинчиликларни бартараф этиш имконини берадиган ўзаро мақбул негиздаги реалистик қарорларни қидириб топиш учун ўзаро куч-ғайрат сарфлашга тайёр эканликларини билдирадилар. Улар НАТОга аъзо бўлган давлатларни худди шу руҳда ҳаракат қилишга даъват этадилар.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Прага Декларациясида ва Москва Баёнотида айтиб ўтилган таклифларга қўшимча равишда ҳарбий харажатларни қисқартириш тўғрисидаги масалани ҳал этиш йўлида эҳтимол тутилган қуйидаги тадбирларни таклиф этадилар:

— ўзаро ўрнак асосида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан НАТОга аъзо бўлган давлатларнинг ҳарбий бюджетларини рамзий даражада оз миқдорда бир йўла қисқартириш (ҳар бир давлат қисқартирилаётган маблағ миқдорини ўзи белгилаган бўлур эди), кейинчалик ана шу бюджетларни тахминан уч йилгача кўпайтирмай қўйиш, бу таклиф кейинчалик музокаралар олиб бориш йўли билан ҳарбий бюджетларни бирмунча кўпроқ қисқартиришга ўтишни енгиллаштириши лозим;

— Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан НАТОга аъзо бўлган ва ядро қуролига эга бўлган давлатларнинг ҳарбий бюджетларини биринчи қадам сифатида олдиндан келишиб олинган умумий миқдорда айни бир вақтда қисқартириш; ана шу мамлакатларнинг ҳар бири учун конкрет қисқартириш миқдори ялпи миллий маҳсулотга нисбатан келишиб олинган маблағ улуши сифатида белгиланиши керак;

— қуролсизланишга доир музокаралар давомида ишлаб чиқилиши мумкин бўлган конкрет қуролсизланиш тадбирларининг амалга оширилиши муносабати билан Варшава Шартномасида қатнашувчи тегишли давлатлар билан НАТОга аъзо бўлган давлатларнинг ҳарбий бюджетларини қисқартириш қуролсизланишга доир бирон-бир музокаранинг ҳар бир қатнашчиси тегишли шартномаларга эришилгандан кейин у ўзининг ҳарбий бюджетини қисқартирмоқчи бўлган маблағ миқдорини айтган бўлур эди;

— ҳарбий бюджетларнинг ҳозирги мавжуд даражаларидан паст бўлган энг юқори миқдорини ўзаро келишиб олиб белгилаш.

Варшава Шартномасида қатнашувчи- давлатлар ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ва қисқартириш хусусидаги бошқа тадбирларга доир таклифларни ҳам ўрганишга тайёрдирлар.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар шунга асосланадиларки, ҳарбий харажатларни қисқартириш тўғрисидаги битимлар ана шу битимларнинг барча қатнашчилари уларнинг бажарилишига ишончи комил бўлган ҳолда амалга оширилиши лозим.

Конкрет шартномаларга эришиш учун жуда зўр куч-ғайрат сарфлаш, музокараларни ишчанлик билан, ижобий руҳда олиб бориш, музокараларнинг олға силжиши учун қулай муҳит яратилишига кўмаклашадиган қадамлар қўйиш ҳамда уларни чигаллаштириши мумкин бўлган ҳаракатлар қилмаслик керак. Ҳарбий харажатларга нисбатан ўзаро тийилиб туриш, шунингдек ўзаролик асосидаги шунга ўхшаш бошқа тадбирлар ҳам ижобий роль ўйнаган бўлур эди.

Мазкур музокаралар ҳар иккала иттифоқда қатнашувчи барча мамлакатларнинг бевосита иштирокида ўтказилиши назарда тутилмоқда. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар музокаралар мумкин қадар тезроқ бошланади деган фикрга асосланадилар. Улар музокараларнинг мақсадлари, муддати ва жойи, шунингдек қайси лавозимдаги кишиларнинг иштирок этиши ва ҳоказолар тўғрисида шартлашиб олиш учун тайёргарлик маслаҳатлашувларини худди шу составдаги иш даражасида ўтказишни таклиф этадилар. Тайёргарлик маслаҳатлашувларининг муддати ва жойи дипломатик йўллар билан келишиб олиниши мумкин бўлур эди.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар таклиф этилаётган музокараларнинг ўтказилиши Европада ва бутун дунёда сиёсий иқлимни яхшилашга кўмаклашган ҳамда халқаро вазият тўхтовсиз мушкуллашиб, қуролланиш пойгаси кучайиб бораётганлигидан хавотирланаётган халқларнинг ҳаётий муддаоларига мос келган бўлур эди, деб ҳисоблайдилар.

Биз бу таклифга мумкин қадар тезроқ ижобий жавоб олинади, деб умид билдирамиз.

Чигит экишга тайёрмисиз?

ДЕҲҚОН БАҲОРИ БОШЛАНДИ

Орзиқиб кутилган дамлар келди. Республикамизда деҳқон баҳори бошланди. Ўтган қиш фасли пахтакор деҳқонлар учун жуда катта қулайликлар яратди. Қор кўп ёғиши натижасида тупроқ қатламида ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ табиий нам тўпланди. Деҳқонларимиз шўр ювиш, яхоб бериш, запас суғориш ўтказишни аъло даражада амалга оширдилар. Қишлоқ хўжалик техникаси ремонти меъёрига етказилди. Минерал ўғитларнинг асосий қисми ташиб олинди, органик ўғитлар жамғариш тезкорлик билан олиб борилмоқда. Яқин кунларда сараланган, навли, районлаштирилган, сёрҳосил уруғлик чигитни ташиб олишга киришамиз.

Баҳорда чигитни жуда қисқа фурсатда сифатли қилиб экиш ишини таъминлаш мўл ҳосилга дастлабки замин яратиш демакдир. Бунда чигитнинг нави ва ҳосилдорлигига алоҳида эътибор берилади. Илгари ҳар гектар ер ҳисобига 80-100 килограмм, ҳатто ундан ҳам кўпроқ уруғлик сарфланар, кейинчалик ягана даврида кўчатларнинг бир қисми юлиб ташланиб, ортиқча меҳнат ва сарф-харажатга йўл қўйилар эди.

Эндиликда пахтакор деҳқонларимиз билимдон, ҳисобдон ва тажрибали бўлиб қолишди. Ҳар гектар ерга кўпи билан 18—20 килограмм чигит сарфлаб, ниҳолларни текис ва бехато ундириб олишни таъминламоқдалар. Оқибатда кўплаб уруғлик чигит тежаб қолиняпти.

Эндиги вазифа ер етилиши билан дарҳол бороналаш ёки чизеллаш ўтказиб, тўпланган намни тўла сақлаб қолишдан, чигитни ана шу намга текис ва соғлом ундириб олишдан иборат. Шундай қилганда чигит суви берилмайди. Сувдан кейинчалик вегетация даврида фойдаланилади.

Колхозимизда оқ пахта ҳам ипак пахта ҳам етиштирилади. Ипак пахта оқ пахтага нисбатан сувга ўчроқ бўлади. Ўтган йили гектаридан 34 центнердан ингичка толали пахта хирмони кўтарилди. Бу йил бу кўрсаткични 40 центнерга етказиш ниятидамиз. Бу мақсадга эришмоқ учун табиий намнинг буғланиб кетишига асло йўл қўймаслигимиз, ҳар гектар ер ҳисобига 30—35 тонна маҳаллий ўғитлар солинишини таъминламоғимиз керак.

Юқори ҳосилли бригадаларимиз чигит экиш мавсумига пухта тараддуд кўриб бўлишди. Нодир Қодиров, Шоназар Тўраев, Эшмурод Ўткиров, Мавқе Рустамов сингари уста пахтакорлар бошлиқ бригадалар аъзолари баҳор мавсумини, айниқса, пухта тараддуд билан кутиб олмоқдалар.

Колхозимиздаги 16 та ҳайдов, 22 та транспорт тракторини ремонтдан чиқариб қўйдик. Сеялкалар, бороналар, ер текислаш механизмлари ва бошқа техника воситалари ҳам тахт ҳолга келтирилди. Шокир Қодиров, Шермат Тўраев, Саттор Орзиев, Раим Кенжаев ва бошқа пешқадам механизаторларимиз ўзлари бошқарадиган агрегатларни қайта-қайта кўздан кечириб, аниқлаган нуқсонларни зудлик билан бартараф этмоқдалар.

Афсуски, айрим механизаторлар ва устахона ходимлари техника ремонти даврида сифатга яхши эътибор бермаганликлари маълум бўлиб қолди. Шуни ҳисобга олиб, қўлдан чиқарилган тракторлар, механизм-агрегатларнинг ҳаммасини яна бир бор кўздан кечириб, аниқланган камчиликларни бартараф этдик. Техника воситалари баҳорги дала ишларига тайёр.

Шу кунга қадар колхозимиз бўйича 5 минг тонна органик ўғитлар жамғарилди. Чигит экиш бошлангунга қадар уни 8 минг тоннага етказамиз. Бу борада барча бригадалар аниқ графикларга эга. Унинг бажарилиши мунтазам назорат қилиб борилаётир.

Бу йил мавжуд 13 та пахтачилик бригадасининг ҳаммаси пудрат усулида иш олиб боради. Шундай экан, уларга ҳар жиҳатдан амалий ёрдам бериш, коммунистларнинг авангардлик ролини таъминлаш, колхозчи-деҳқонлар ташаббускорлигини қўллаб-қувватлаш правление ва партия ташкилотининг бош вазифасидир. Биз ҳар бир бригада бошлиғи билан суҳбатлашиб чиқдик. Уларнинг таклиф-мулоҳазалари ва истакларини аниқ ҳисобга олдик. Ўтган йили йўл қўйилган камчиликларнинг такрорланмаслик чораларини кўрмоқдамиз. Мақсад битта — ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида колхозимиз бўйича оқ пахтадан ҳам, ипак пахтадан ҳам ҳар қачонгидан юқори ҳосил етиштириш, давлат плани ва социалистик мажбуриятни шараф билан бажаришдир. Биз ҳозирдан ишни намунали ташкил этиб, юқори ҳосилга пухта замин яратмоқдамиз. Чигит экишни узоғи билан бир ҳафтада тугаллаймиз. Сифатга алоҳида эътибор берамиз.

Ҳ. ОРИПОВ,
Косон районидаги Ворошилов номли колхоз раиси.

ХАЛҚ БИЛАН ПАРТИЯ ЯКДИЛ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари К. У. Черненконинг 1984 йил 2 март куни Москва шаҳар Куйбишев сайлов округи сайловчилари билан учрашувда сўзлаган нутқи алоҳида китобча қилиб босмадан чиқарилди.

Китобча Сиёсий адабиёт нашриётида кўп нусхада чоп этилди.

(ТАСС).

Замондошларимиз

Элни ясантириб

Улар оилада саккиз бола. Ота-оналари билан биргаликда мавсумда ипак қурти боқишади. Гулбаҳор ота-онасига қарашиб юриб, пиллачиликка меҳр қўйди. Бу касбни жон-дилдан севиб қолди. Шу туфайли етуклик аттестатини олгач, ўз ўрнини қишлоқда деб билди. Ёзги дала ишларида ҳамма қатори ишлади. Бўш пайтларида пиллачиликка оид китобларни қизиқиб ўқиди. Келаси йили ўзи мустақил ипак қурти уруғи олиб боқди. Парвариш даврида мутахассислар, тажрибали пиллакорлар маслаҳатига қатъий амал қилди. Хоналар ҳароратини мўътадил сақлашга катта аҳамият берди. Ипак қуртларига керакли пайтда барг солиб, керакли пайтда яйратди. Натижада биринчи йилиёқ ҳар қути қурт уруғидан юз килограммдан зиёд аъло сорт пилла топшириб, эл оғзига тушди. Беруний районидаги «Ленинизм» колхозининг пешқадам пиллакорлари қаторидан ўрин олди. Ўшандан буён Гулбаҳор Машарипова бор маҳоратини ишга солиб, юз килограммчилар мусобақасида пешқадамлик қилиб келмоқда. Айни пайтда Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг пиллачилик бўлимида билимини оширяпти.

Илғор пиллакор Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати сифатида ҳам актив фаолият кўрсатмоқда. Унинг қишлоқ турмуш маданиятини ошириш борасидаги ишларидан меҳнаткашлар мамнун. Суратда: Г. Машарипова.

В. Молгачев фотоси.

Озиқ-овқат программаси — амалда

ДАСТЛАБКИ МУВАФФАҚИЯТ

НУКУС. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган Қорақалпоғистон автоном республикаси чорвадорлари гўшт тайёрлаш биринчи квартал планини ошириб бажардилар. Давлатга пландаги 7800 тонна ўрнига 7878 тонна гўшт топширилди.

Бу муваффақиятга Беруний, Элликқалъа, Кегайли, Шуманай, Амударё, Ленинобод, Қўнғирот, Тўрткўл, Қораўзак районлари чорвадорлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Шу кунларда автоном республика чорвадорлари иккинчи квартал ҳисобига гўшт топширмоқдалар.

БЎРДОҚИБОҚАРЛАР ЗАФАРИ

Чорвадорларнинг Бутуниттифоқ мусобақасига қўшилган Ғаллаорол районидаги «Октябрь 60 йиллиги» совхози чорвадорлари гўшт топшириш биринчи квартал планини муддатидан олдин ошириб уддаладилар. Лафзи ҳалол бўрдоқибоқарлар пландаги 35 тонна ўрнига 41 тонна гўшт топширдилар.

Молларни бўрдоқига боқишда А. Абдуллаев бошлиқ бўрдоқичилик бригадаси аъзолари фидокорлик кўрсатишаётир. Бўрдоқибоқарлар 88 бош қорамол, 67 бош чўчқа, 51 бош қўйни юқори семизликда гўштга топширдилар.

Шу кунларда совхоз бўрдоқибоқарлари навбатдаги гўштга топшириладиган қорамол, қўй ва чўчқаларни зоотехника қоидалари асосида парвариш қилиб, қатъий рацион асосида озиқлантирмоқдалар.

А. ЭРГАШЕВ.

ИККИНЧИ КВАРТАЛ ҲИСОБИГА

Мамлакат Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига ҳисса қўшиш учун курашаётган Булунғур райони чорвадорлари дастлабки муваффақиятни қўлга киритдилар. Давлатга 785 тонна юқори семизликда гўшт етказиб берилиб, биринчи квартал плани бажарилди. Гўшт тайёрлаш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 19 процент ўсди.

Бу меҳнат ютуғига «Победа», «Ўзбекистон Компартияси 40 йиллиги», Ҳамроқул Носиров, Фозил Йўлдош номли совхозларнинг чорвадорлари салмоқли ҳисса қўшдилар.

Шунингдек районидаги «Красногвардейский» ва Навоий номли совхозларнинг паррандабоқарлари ҳам тухум тайёрлаш биринчи квартал планини ошириб бажаришди.

Қ. ХАЛИЛОВ.

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

МУНОСИБЛАР ПАРТИЯ САФИГА

Қамаши районидаги 3-механизациялашган кўчма колонна коммунистлари ёш қурувчи Ж. Жўраевни КПСС сафига қабул қилдилар. У кандидатлик стажини ўташ даврида меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришди, партиявий топшириқ — агитаторлик ишини муносиб даражада олиб борди.

Калинин номли колхоз механизатори А. Дўсанов, «Марксизм» колхозининг илғор сут соғувчиси О. Холиқбердиева, «Чимқўрғон» совхози ишчиси Н. Товқораева, «Рассвет» чорвачилик комплекси зоотехниги Қ. Бозоров ўртоқлар ҳам Ленин партияси аъзолигига лойиқ деб топилдилар.

А. БОБОЁРОВ.

ЖОНЛИ СЎЗ БИЛАН

Ғалаба районидаги Ленин номли колхоз партия ташкилоти оммавий-сиёсий ишларни тобора кучайтирмоқда. 15 сиёсий ахборотчи, 21 агитатор, «Билим» жамиятининг 23 аъзоси совет демократияси, совет турмуш тарзи масалаларига бағишлаб ўтказаётган лекциялар, суҳбатлар меҳнаткашларда катта қизиқиш уйғотмоқда.

Даъваткор сўз усталари Ю. Цой, В. Егоров, С. Кан, Г. Ким каби лектор ва сиёсий ахборотчиларнинг чиқишлари, айниқса, яхши таассурот қолдирди.

Н. ЎТЕГЕНОВ.

ҒАМХЎРЛИККА ЖАВОБАН

Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси ремонт-механика цехида агитатор С. Хабибулиннинг ремонтчилар билан ўтказган суҳбати СССР Олий Советига сайловлар якунига бағишланди.

— Шаҳримизнинг ўзида ўтган сайловлардан буён қанча-қанча қувончли ўзгаришлар рўй берди, — дейди С. Хабибулин. — Юзлаб оилалар барча қулайликларга эга бўлган янги уйларга кўчиб киришди, янги мактаб, магазинлар, болалар боғчалари ва яслилар қурилди, йўллар асфальтланди.

Суҳбатда қатнашган коммунистик меҳнат зарбдорлари — токарь Е. Фалюшин, меҳнат ветерани, слесарь В. Качанов эса завод касаба союз комитети дам олиш уйлари, пансионатларга бориш учун ажратаётган йўлланмалар кўпаяётгани ҳақида сўз юритиб, оддий ишчи инсон тўғрисида бундай ғамхўрлик фақат совет тузумига хослигини таъкидлашди.

И. ЗИМИН.

ЮКСАК НОМГА ЯРАША

Жалолқудуқ район партия ташкилотларининг сафи ишлаб чиқариш илғорлари ҳисобига ўсиб бормоқда. Свердлов номли колхоз пешқадам сут соғувчиси Ш. Исроилова, Димитров номли колхоз аъзоси Г. Ғафурова, «Коммунизм» колхози марказий болалар боғчасининг тарбиячиси М. Соибжоновалар яқинда партия билетларини олдилар. Улар Ленин партияси аъзоси деган юксак номга сазовор бўлиш учун янада зўр ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар.

М. ХОЛИҚОВ.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

● ОРЖОНИКИДЗЕ

Шимолий Осетия пойтахтида модали пойабзал фабрикаси ишга туширилди. Унинг маҳсулотлари магазинларга юборила бошланди. Корхонада ўрнатилган машина-ускуналар пойабзал тайёрлаш жараёнини комплекс механизациялашга, ўнлаб фасондаги маҳсулотлар тайёрлаб чиқаришга имкон беради. Шу беш йилликда Шимолий Осетияда кенг истеъмол моллари тайёрлаш икки баравар ортади.

● КИРОВ

А. В. Луначарский номидаги «Физприбор» заводининг коллективи мактабларни техника жиҳатидан қайта жиҳозлашда актив қатнашмоқда. Бу ерда мактаб устахоналарига аталган турли универсал машина-ускуналарни кўплаб тайёрлаш ўзлаштирилди. Бу корхона цехларида ҳар йили станоклар, қўлланмалар, кўрсатиладиган приборлар ясалмоқда.

● ОКНИЦА (Молдавия ССР)

Молдавиянинг Окница районидаги кутубхоналар бригада пудратини ўзлаштираётган меҳнат коллективлари учун абонементлар жорий этди. Ташаббускорлар саноат корхоналарининг ишлаб чиқариш участкаларида, колхоз ва совхозларда, қурилишларда меҳнатни ташкил этишнинг янги формаларига бағишланган кўчма китоб кўргазмаларини, ишлаб чиқариш илғорлари билан учрашувларни ташкил этдилар. Буларнинг ҳаммаси салмоқли натижаларга эришишга ёрдам бермоқда. Чунончи, беш йилликнинг учинчи йилида қишлоқда нарядсиз ишлаётган икки юздан кўпроқ бригада ва звено бутун маҳсулотнинг қарийб ярмини етиштирди. (ТАСС).

ФАНИМИЗНИНГ ОЙДИН ЙЎЛИ

1984 йил Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги нишонланадиган қутлуғ йилдир. Республикамиз бу ажойиб санани саноат ва қишлоқ хўжалигини, фан ва маданиятни ривожлантиришда ниҳоятда улкан ютуқлар билан кутиб олмоқда. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ташкил этилганлигига қирқ йил тўлганлиги, унинг таркибидаги Ядро физикаси институти ўтган чорак асрдан ортиқроқ вақт мобайнида Ўрта Осиёда атом фани ва техникасининг йирик марказига айланганлиги ҳам бу тарихий 60 йил мобайнида қўлга киритилган ажойиб ютуқларимиздан дейиш мумкин.

Машҳур академиклар И. В. Курчатов ва А. П. Александров ташаббуси билан 1956 йилда ташкил этилган бу улкан илмий муассаса ядро физикасининг фундаментал масалалари ҳамда унинг илмий ечимларини халқ хўжалигида, илм-фанда, соғлиқни сақлаш ишларида жорий этиш юзасидан жуда катта илмий-тадқиқот олиб бормоқда. Ядро физикаси, радиацион физика ва радиацион материалшунослик, активацион анализ ва радиохимия институтда олиб борилаётган тадқиқотларнинг асосий йўналишларини ташкил этади.

ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШДА илм-фаннинг роли ҳамда вазифалари КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларида, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари К. У. Черненконинг кўрсатмаларида, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Халқ хўжалигида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш чоралари тўғрисида»ги қарорида аниқ-равшан белгилаб берилган. Республикамиз илм аҳли олдидаги вазифалар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VII пленуми қарорларида янада конкретлаштириб берилди.

Илм-фан олдига қўйилган вазифаларга мувофиқ институтимиз маъмурияти, партия комитети ва жамоат ташкилотлари тадқиқотлар самарадорлигини ошириш ҳамда ишлаб чиқаришда фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга қаратилган тадбирларнинг комплекс планини ишлаб чиқди. Бу тадбирлар институтнинг тадқиқот базасини янада мустаҳкамлаш, олим ва илмий ходимлар куч-ғайратини фаннинг фундаментал проблемаларини ҳал этишга қаратиш ҳамда уларнинг натижаларидан атом фани ва техникаси ютуқларини халқ хўжалигида қўлланишнинг конкрет амалий вазифаларини ҳал этишда фойдаланиш сингари ишларни қамраб олади. Айни чоғда илмий-ташкилий тадбирлар, кадрлар тайёрлаш, ходимларнинг меҳнат шароити ва турмушини яхшилаш масалалари ҳам бу тадбирларда ўз аксини топган. Комплекс план янги вазифалар ҳам ҳисобга олинган ҳолда ижодкорлик билан изчил амалга оширилмоқда.

Олдимизда турган вазифаларни ҳал этишда бевосита Ўзбекистондаги, шунингдек Иттифоқимизнинг турли шаҳарларидаги илмий ва ишлаб чиқариш ташкилотлари билан мулоқот самараси катта бўляпти. Шуниси ҳам борки, институтимиз ташкил топган дастлабки йилларда ходим ва аспирантларимиз атом фани ва техникаси асосларини мамлакатимизнинг етакчи атом марказларида эгаллашган эди. Чунончи, И. В. Курчатов номли Атом энергияси институтида таҳсил кўрган дастлабки ўн ходимимиз ядро реакторини бошқариш илмини эгаллаб қайтган эди. Аспирант ва стажёрларимиз Дубнадаги Ядро тадқиқотлари бирлашган институтида, Москва ва Ленинград, Киев ва Новосибирскдаги илмий марказларда атом ядроси физикаси бўйича таълим олдилар. Уларнинг аксарияти эндиликда фан докторлари ва кандидатлари бўлиб етишди, йирик лаборатория ҳамда етакчи илмий йўналишларга бошчилик қилмоқдалар. Бизда ҳозир 15 фан доктори, шу жумладан республика Фанлар академиясининг учта мухбир аъзоси, 120 дан ортиқ фан кандидати ишламоқда. 11 олимимизга Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати юксак унвони берилган.

Кейинги йилларда мамлакатимизнинг кўпгина илмий марказлари билан ҳамкорликда катта иш олиб борилмоқда. Умуман олганда бизнинг институт Иттифоқимизнинг 100 дан ортиқ илмий муассаса ва ташкилоти билан ҳамкорлик қилмоқда. Бир неча йил муқаддам бизда фан билан халқ хўжалиги ҳамкорлигининг янги формаси юзага келди. Бу бевосита ишлаб чиқариш корхоналаридаги базавий лабораторияларимиздир. Айтайлик, кон-металлургия саноати корхоналарида барпо этилган лабораториялар туфайли руда ҳамда технологик маҳсулотларни анализ қилишнинг замонавий ядро-физика методларини жорий этиш имкони туғилди. Олмалиқ кон-металлургия комбинатидаги лабораторияда «Аргус» ядро реакторини қўлланиш билан активацион анализ комплекси барпо этиш мўлжалланмоқдаки, бу нарса 30 га яқин моддаларни аниқлаш имконини беради. Технологик жараёнлар диагностикасида ишлатилаётган радиоактив индикаторлар базавий лабораториялар томонидан кузатиб борилади. Бу индикаторлар рудадан металлни ажратиб олишнинг энг қулай йўлларини аниқлайди. Ҳозирги кунда бундай лабораториялардан учтаси муваффақиятли ишлаб турибди. Яна янгиларини очиш режамиз бор. Шуни таъкидлаш лозимки, уларнинг моддий-техника ва молиявий таъминоти ҳам институт, ҳам тегишли корхоналар томонидан амалга оширилмоқда.

ИНСТИТУТИМИЗНИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИКА БАЗАСИ кенг кўламда тадқиқотлар олиб бориш имконини беради. Бизда ВВР-СМ ядро реактори, ядро зарраччаларини 20 миллионлаб электрон вольтга тенг энергияга айлантиришга қодир У-150-П циклотрони, кобальт-60 изотопи билан ишлайдиган гамма-нурлагичлар, махсус физика ва химия лабораториялари мавжуд. Бизда «Радиопрепарат» корхонаси, тажриба заводи ҳам бўлган радиацион техника бўйича махсус конструкторлик бюроси бўлиб, у хўжалик ҳисобида ишлаб турибди. Бизда ядро физикаси соҳасида кўпгина янги маълумотлар олинди. Атом ядролари тузилиши ва уларнинг хоссалари, шу жумладан атомларнинг қўзғалган ҳолатдаги, магнитланган пайтдаги қуввати ва бу жараённинг қанча вақт кечишига, ядро реакциялари, шу жумладан релятивистик ядроларнинг — юқори энергияли ядроларнинг тафсилотларига оид маълумотлар шулар жумласидандир.

Олимларимиз ярим ўтказгичларда радиацион стимуллашган диффузия ва бошқа хоссаларни биринчи бўлиб аниқладилар, диэлектрик материаллар ва керамикада нурланишнинг таъсири ҳақида маълумотлар олдилар. Хусусан керамика устида олиб борилган тадқиқотлар ноёб изоляторлар яратиш имконини бердики, эндиликда бундай маҳсулотлар мамлакатимиздаги ва социалистик давлатлардаги атом электростанцияларида муваффақият билан ишлатилмоқда. Ядро ва термоядро реакторларида қўлланилаётган материалларнинг ички реактор тадқиқотлари методи ҳам ишлаб чиқилди. Шуни қувонч билан таъкидлаш мумкинки, бизнинг институт моддаларнинг элемент таркибини аниқлашнинг ядро-физик методларини ишлаб чиқиш бўйича мамлакатда етакчи муассаса ҳисобланади. Жумладан юқорида айтилган активацион анализ энг сезгир метод бўлиб, унинг ёрдамида деярли барча кимёвий моддаларни аниқлаш мумкин.

Фундаментал тадқиқотларнинг натижалари амалий ечимларни ривожлантириш учун асос бўлади. Ҳар иккала йўналишдаги тадқиқотлар натижасида бизда ядро физикаси методлари ва радиоизотоп приборлар ишлаб чиқилди. Улар эндиликда кон-металлургия, химия, электрон, енгил саноат, бинокорлик материаллари саноатида, геология ва қишлоқ хўжалигида, соғлиқни сақлашда кенг қўлланилмоқда. Институт ечимларининг амалиётга жорий этилиши катта иқтисодий самара бераётир. Чунончи, ўтган йили халқ хўжалигининг турли тармоқларига жорий этилган 34 илмий ечим 23 миллион сўм иқтисодий самара берди. Умуман кейинги олти йилда шу йўл билан 80 миллион сўм иқтисодий самара олинганлигини таъкидлаш мумкин.

Бизнинг институт ўнлаб номда радиоизотоп ишлаб чиқармоқда ва уларни мамлакатимиздаги, шунингдек социалистик давлатлардаги юзлаб ташкилотларга етказиб бермоқда. Бу изотоплардан фойдаланиш халқ хўжалигида йилига миллион-миллион сўм иқтисодий самара беришидан ташқари, уларнинг пул билан ўлчаб бўлмайдиган бениҳоя катта ижтимоий аҳамияти ҳам бор. Бу гап хусусан медицина ва биологияда қўлланилаётган изотопларга таалуқлидир. Радиоактив изотоплар ва улар билан нишонланган биологик актив кимёвий бирикмалар молекулаларда жуда ҳам нозик тадқиқотлар олиб бориш методларини ривожлантирдики, бу ҳол молекуляр биология ҳамда ген инженерлиги янада равнақ топишига имкон яратди.

Шу маънода Фосфор-32 радиоактив изотопининг биринчи бор яратилиши ва кенг кўламда ишлаб чиқаришнинг йўлга қўйилиши олим ва инженерларимиз, ишчиларнинг катта ютуғи дейиш мумкин. Ана шу иш туфайли мамлакатимизда медицина, қишлоқ хўжалиги, микробиология саноати учун зарур йўналишга пухта замин яратилди. Қолаверса, капиталистик мамлакатлардан бу препаратни сотиб олишдан бутунлай халос бўлдик: ғарблик сиёсатдонлар мамлакатимизда фан-техника тараққиётини ривожлантиришга тўсқинлик қилмоқчи бўлиб ўйлаб топган найранглари чиппакка чиқди.

Партия ва ҳукуматимизнинг медицина хизматини яхшилаш хусусидаги қарорига жавобан айрим касалликлар диагностикасида қўлланиладиган препаратлар яратдик. Диабет диагностикасида инсулин миқдорини аниқлаш учун РИА-инсулин набори яратилиб, ишлаб чиқариш учун тақдим этилди. Сариқ касаллиги, миокард инфаркти ва бошқа хасталикларни аниқлашда иш берадиган бир қанча препаратлар яратиш устидаги изланишлар ҳам охирлаб қолди. Маълумки, касалликни барвақт ва тўғри аниқлаш самарали муолажанинг негизидир. Биз чиқараётган иод ва олтин радиоактив изотоплар диагностикада кўпдан бери ишлатилмоқда. Лекин технеция изотопига тенг келадигани кам. У ниҳоятда катта имкониятларга эга бўлиб, технеция олишнинг бир неча методи мавжуд. Институтимиз олимлари мавжуд ядро физикаси қурилмалари учун технеция олишнинг энг муқобил методларини ишлаб чиқмоқдалар.

Бизда тажриба заводи ҳам бўлган радиацион техника бўйича махсус конструкторлик бюроси ташкил этилганига бир неча йил бўлди. Бу ерда халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлатиш учун радиоизотоп қурилмалари яратиш ва ишлаб чиқариш суръатлари йил сайин ортиб бормоқда. Чиқараётган приборларимиз кўпгина саноат корхоналарида ишлатилмоқда. Химия, кон-металлургия, электрон саноат учун янги приборлар ишлаб чиқаришга киришиш режамиз бор. Мамлакатимизнинг «Навоиазот» сингари етакчи корхонасида ҳам бизнинг приборлар ишлатилмоқда. Череповецк металлургия комбинатидаги жаҳонда энг йирик домна ҳам институтимиз конструкторлик бюроси тамғаси туширилган приборлар билан жиҳозланади.

ЎЗБЕКИСТОНДАГИ йирик илмий муассаса — Ядро физикаси институтининг ютуқлари Коммунистик партия билан Совет ҳукуматининг илм-фанни ва фан-техника тараққиётини ривожлантириш тўғрисидаги бемисл ғамхўрлиги самарасидир. Шуниси ҳам борки, кейинги йилларда илм-фанга эътибор жуда кучайди. Бунга жавобан барча олимларимизнинг куч-ғайрати фундаментал ва амалий проблемаларни ҳал қилишга, уларнинг натижаларини кенг жорий этишга, комплекс тадбирлар планидаги барча ишларни амалга оширишга, йирик саноат корхоналарида институтнинг базавий лабораторияларини барпо этишга тағин ҳам кўпроқ қаратилмоқда. Институт тадқиқотларининг йўналишлари бўйича илмий-техникавий ва методик кенгашлар барпо этилдики, бу кенгашлар ҳар бир йўналишнинг конкрет вазифаларини ҳал этиб бормоқда. Йил якунига бағишланган илмий сессияларда эса ҳар бир мавзу бўйича олиб борилган тадқиқот натижалари ҳамда ҳар бир бўлинма фаолияти ижодий таҳлил ва ўз-ўзини танқид муҳитида атрофлича баҳоланади. Ижодий муҳитнинг қарор топиши эса илмий кадрлар сони жадал ортиб боришида намоён бўлмоқда. Ҳар йили 20 га яқин киши кандидатлик, 2-3 киши докторлик диссертациясини ҳимоя қилмоқда. Илмий кадрлар тайёрлашда муайян ихтисосликлар бўйича фан кандидатлари илмий даражасини бериш бўйича ихтисослашган илмий Советлар катта роль ўйнамоқда. Ҳимоя қилишдан аввал диссертация семинарларда атрофлича муҳокама этилади, махсус тузилган эксперт комиссияси томонидан қараб чиқилади.

Илмий-техника ахбороти имкониятлари кенгайиши илмий ишлар самарадорлиги оқибатидир. Ўтган йили бизнинг институт атом информацияси халқаро системасининг республика маркази этиб белгиланди. Институтимиз электрон-ҳисоблаш машиналарида атом фани ва техникаси соҳасидаги ишлар информациялари рефератор йўсинида магнит лентасига ёзиб жамлаб борилади. Бу информациялардан эндиликда республикамиз олимлари ўз ишларида бемалол фойдалана оладилар. Институтимиз ўз ютуқларини кенг кўламда ёритиб боришни ҳам йўлга қўйган. СССР ва Ўзбекистон ССР Фанлар академияларининг нашрларида, халқаро илмий журналларда мақолалар билан қатнашиш, монографиялар чоп этиш бунга мисол бўла олади. Кўргазмаларда фаол қатнашмоқдамиз. 1983 йилда институтимиз экспонатлари «Фан-83» халқаро кўргазмасида намойиш этилди ва диплом билан тақдирланди. Институтимиз олимлари кўпгина Бутуниттифоқ ва халқаро илмий анжуманларда, конференция ва мактаб машғулотларида доклад билан қатнашадилар, шунингдек, Тошкентда ўтказиладиган илмий кенгашларга ташкилотчилик қиладилар.

Илмий ходим ва ишчиларнинг сиёсий ва иқтисодий таълимига бизда катта эътибор берилмоқда. Умуминститут ва лабораториялар бўйича философиядан методологик семинарлар ўтказилмоқда. Уларнинг тематикаси олиб борилаётган тадқиқотларнинг конкрет йўналишлари билан ҳамоҳанг бўлишига алоҳида эътибор берилмоқда. Айни чоғда институт илм аҳлининг турмуши, уларни уй-жой билан таъминлаш ҳақида ғамхўрлик қилинмоқда. Замонавий уйлар, умумтаълим ва музика мактаби, кинотеатр, маданият уйи, касалхона, маиший хизмат кўрсатиш уйи, турли магазинлари бўлган Улуғбек посёлкаси Ядро физикаси институти олимлари ва илмий ходимларининг ажойиб шаҳарчаси бўлиб, ундаги қулайликлар фаннинг бу муҳим соҳасида янада самаралироқ ишлаш имконини беради.

Ўтган йилни институтимиз коллективи яхши якунлади. КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь Пленумида эришилган суръатни, ишдаги маром ва ижобий кайфиятни қўлдан бермаслик, ижобий ўзгаришларни янада активроқ ривожлантириш зарурлиги алоҳида таъкидланди. Институтимиз коллективи бу қимматли кўрсатмага амал қилиб, меҳнат унумдорлигини планДан ташқари бир процентга ошириш ва маҳсулот таннархини қўшимча 0,5 процентга камайтириш мажбуриятини олди.

Институтимиз коллективи Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллиги нишонланадиган 1984 йилни ажойиб ютуқлар билан нишонлаш мақсадида бутун куч-ғайратини сарфламоқда.

П. ҲАБИБУЛЛАЕВ,
республика Фанлар академиясининг Ядро физикаси институти директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти.

АТОМ ИНСОН ХИЗМАТИДА

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

БРИГАДИРНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор коллективларидан коммунист Борис Алексеевич Шалимов бошлиқ бригада биринчи квартал планини муваффақиятли бажарди. Бригадирнинг ўзи эса ўн биринчи беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажарганлиги тўғрисида рапорт берди.

Борис Алексеевич бошқараётган бригада ўз участкасида қўл меҳнатини камайтириш, ишлаб чиқариш маданиятини юксалтиришда ҳам катта иш қилди. Шахсан унинг иштироки билан тайёр маҳсулотлар омбори тўла механизациялаштирилди.

Б. Шалимов ёшларнинг энг яхши мураббийсидир. У шогирдларига қўшимча касбни ўзлаштириб олишларида, уларнинг ўз маҳоратларини оширишларида яқиндан ёрдам беради. Шунинг учун ҳам бирлашмада у энг яхши мураббий унвонини ҳам олган.

МАҲСУЛОТ КЎПАЙМОҚДА

Шўрчи аралаш озуқа заводининг қуввати икки баравар кўпайди. Бу паррандачиларнинг эҳтиёжини тўла қоплаш учун катта ёрдам бераётир.

Бу ерда айниқса паррандалар учун кўплаб озуқа ишлаб чиқариладиган бўлди. Натижада парранда учун бериладиган озуқанинг сифати ҳам анча оширилди. Бу ишни корхона мутахассислари олимлар билан ҳамкорликда амалга оширдилар. Ҳозир ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг самарадорлиги 8—10 процент кўпайди.

РИШТОН КОМПЛЕКСИ

Риштонда Ўрта Осиё матлубот жамиятлари системасида биринчи марта озиқ-овқат комбинати қурилиб фойдаланишга топширилди. Бу ерда бир кеча-кундузда уч тоннагача колбаса ишлаб чиқарадиган, балиқ маҳсулотлари тайёрланадиган, турли ширинликлар ишлаб чиқариладиган цехлар ишламоқда. Шунингдек, холодильник установкалари, лабораториялар мавжуд.

Бундай комплекслар Тошкент ва Сурхондарё областларида ҳам бунёд этилади.

Шароф Рашидов номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати филиаллари, цехлари ва бригадаларида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақа авж олиб кетди. Суратда: корхона 1-филиалининг илғор ўровчиси Моҳира Умарова. У йиллик топшириғини октябрь ойига қадар бажариш мажбуриятини олган.

В. Сироткин фотоси.

ГРАФИКДАН ЎЗИБ

«Андижанирстрой» трестига қарашли Хўжаобод механизациялашган кўчма колоннасининг экскаваторчиси Абдунасиб Бозоров тўрт ойлик планини муддатидан олдин бажарди. У район хўжаликларида ариқ-зовурларни тозалашда ишлаб, йил бошидан буён 250 минг кубометр тупроқ қазиш ишларини бажарди. Бу — трестдаги энг юқори кўрсаткичлардан биридир. А. Бозоров ўз тажрибасини ёш ҳамкасблари билан бажонидил баҳам кўради. Унинг шогирдлари ҳам кунлик нормани бир ярим-икки баравар бажариб, графикдан ўзиб меҳнат қилмоқдалар. (ЎзТАГ).

ИСТИҚБОЛНИНГ ЁРҚИН РЕЖАЛАРИ

ХАТЛАРГА ОБЗОР

Фан ва техниканинг жадал ривожланиб бораётганлиги, одам онгига таъсир этувчи турли ахборотларнинг мисли кўрилмаган даражада кўпайганлиги бугунги кун кишиларининг савиялари яқин ўтмишдошларидан бирмунча фарқланишига олиб келди. Жонажон партиямизнинг ривожланган социализмни планли равишда, ҳар тарафлама такомиллаштиришга, унинг инсонпарварлик моҳиятини тўлиқроқ намоён этишга, инсоннинг ижодий активлигини янада кучайтиришга қаратилган йўли совет мактаби олдига катта ва масъулиятли вазифалар қўймоқда. Бу вазифалар КПСС Марказий Комитетининг мактаб ислоҳоти Лойиҳасида тўлалигича ўз ифодасини топган. Таълим ва тарбия ишининг комплекс мазмуни ва методларига салмоқли ўзгартишлар киритадиган ушбу Лойиҳани бутун совет халқи қатори республикамиз меҳнаткашлари ҳам келажак манфаатини кўзлаб ўз вақтида кўрилган жуда муҳим тадбир сифатида кутиб олдилар. Бир ярим ойдан ошдики, истиқболнинг ёрқин режалари ўз аксини топган бу муҳим ҳужжат кенг муҳокама этилмоқда. Лойиҳа юзасидан фикр ва мулоҳазалар билдирилган хатлар редакциямизга бетўхтов кўплаб келиб турибди.

«Капиталистик давлатларда қуролланиш пойгасига зўр бериш оқибатида минг-минглаб ўқитувчилар ишсиз, қанчадан қанча ўқувчи ва студентлар билим олиш ҳуқуқидан маҳрум бўлмоқда, — деб ёзади Ангор районидаги 3-ўрта мактаб директори Ғ. Ёқубов. — Бунга қарши ўлароқ бизнинг Ватанимизда, Советлар мамлакатида ўқитувчи-мураббийларга нисбатан бекиёс ҳурмат-эътибор, ўқувчи ёшларга нисбатан эса юксак даражада ғамхўрлик кўрсатилиши партиямиз сиёсатининг чинакам инсонпарварлик ғоялари билан суғорилганлиги белгисидир».

Лойиҳада ўн бир йиллик таълимни йўлга қўйиш режалаштирилмоқда. Ўқиш-ўқитишнинг пойдевори эса бошланғич таълимдир. Хатларнинг аксарияти уни янада такомиллаштиришга бағишланган. Баҳористон районидан Д. Бекмуродов, Жиззахдаги 11-ўрта мактаб бошланғич синфлар илмий мудири О. Қобилов, Қўқондаги 25-ўрта мактаб директорининг ўринбосари Ғ. Тошпўлатов ва бошқалар бу борада ўз таклиф-мулоҳазаларини ёзиб юборишган. Боёвут районидан пенсионер ўқитувчи А. Қорабеков уларнинг фикрига қўшилган ҳолда, бошланғич синфларда расм, ашула, меҳнат ва физкультура дарсларини мутахассис ўқитувчилар ўтиши керак деб ҳисоблайди. Ленин йўли районидаги 8-ўрта мактабнинг методист ўқитувчиси Ҳ. Эргашев бошланғич синфда ўзбек тили дарсига қўшилиб кетган ҳуснихат болаларнинг каллиграфия билимига яхши таъсир этмади деб ҳисоблайди. У янги ўқув планларида ҳуснихатга алоҳида соат ажратилишини таклиф қилади.

Мактаб ислоҳоти режаларида ёшларнинг меҳнат таълимига жуда катта эътибор берилган. Хат муаллифлари бу тадбирларни маъқуллаш билан бирга таклиф ва мулоҳазалар билдирмоқдалар. «Меҳнат дарси учун шаҳар ва қишлоқ шароити бир хил эмас, — деб ёзади Манғит шаҳридаги Стрельков номли ўрта мактаб ўқитувчиси И. Нуримбетов. — Шундай экан, ўқув программаларини тузишда бунга алоҳида эътибор бериш керак». Ўзбекистон район халқ маорифи бўлимининг инспектори И. Каримов бу фикрга қарши чиқади. «Шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги тафовутларни бартараф этиш учун кураш бораётган ҳозирги пайтда, — деб ёзади у, — бундай қилиш шартмикан?! Ахир уларда бажариладиган иш характери жиҳатидангина фарқ бор, холос. Бундан ташқари кўпчилик қишлоқ мактаблари шаҳар мактабларидан қолишмайди». У меҳнат дарсини 4—8 (кейинчалик 5—9) синфларда дидактик принципларга қатъий амал қилган ҳолда маълум турдаги ишларни ўргатиш машғулотлари йўсинида ташкил этиш таклифини ўртага қўяди.

Сирдарёлик доцент В. Хўжабеков умумий таълим мактабларида ерларни суғориш ва мелиорациялаш курси, тошкентлик Н. Усмонов эса юқори синфларда факультатив дарс сифатида иқтисодий билим асослари курси ўқитишни таклиф этади. Шаҳрисабз районидаги 259-ўрта ҳунар-техника билим юрти илмий бўлим мудири, методист ўқитувчи А. Бобомуродов умумтаълим мактабларида ҳам, ҳунар мактабларида ҳам тарбия самарадорлигини янада ошириш учун ахлоқ дарси жорий этиш, шу мақсадда махсус дарслик яратишни таклиф қилади. У яна умумий таълим мактабларида ҳам, ўрта ҳунар-техника билим юртларида ҳам фан кабинетлари системаси муҳим роль ўйнашини эътиборга олиб, энг етук ўқитувчилар тажрибаси асосида ягона типдаги комплект кабинетлар ташкил этиш таклифини ўртага ташлайди.

Кейинги йилларда миллатлараро алоқа воситаси деб ихтиёрий қабул қилинган рус тилини ўрганишга бизда эътибор жуда кучайди. Чунки, рус тилини, улуғ Ленин тилини ўрганиш ҳаётимизнинг асосий негизи, ҳар бир билимли, маданиятли кишининг шарафли орзуси бўлиб қолди. Хўжаободлик С. Йўлдошев, қоракўллик Ш. Шерриев, бухоролик С. Ғиёсов ва бошқалар Лойиҳа «Рус тилида эркин сўзлаша билиш ва ўз фикрини ёзма баён қила олиш ўрта ўқув юртларини тамомлаётган ёшлар учун норма бўлиб қолиши зарур» деб тўлдирилишини таклиф қиладилар.

Хатларда ўқитувчи обрў-эътиборини тағин ҳам ошириш, халқ маорифидаги илғор иш тажрибаларини ўрганиш, умумлаштириш ва оммалаштириш, ўқитувчиларнинг ҳафталик иш соатини тартибга солиш, куни узайтирилган группа ва мактаблар ишини яхшилаш юзасидан Коғон район партия комитети инструктори Қ. Бақоев, Чироқчи районидаги 1-ўрта мактаб директори ўринбосари М. Фармонов, Нурота район халқ маорифи бўлими инспектори М. Раҳматов, Учқўрғон шаҳридан пенсионер педагог Т. Қўчқоров ва бошқа кўплаб ўртоқлар қимматли таклифларни ёзиб юборишган. Тошкентлик С. Сайдуллаев билан бухоролик А. Бозоров учувчи, космонавтлар каби ўқитувчилар учун ҳам махсус уст-бош жорий этиш ва уларни бу хил форма билан бепул таъминлаш таклифини ўртага қўядилар.

Хуллас, редакцияга келаётган хатларда Лойиҳа юзасидан конкрет таклиф ва мулоҳазалар жуда кўп. Аммо, том маънода улардан битта: ўрта маълумот тўғрисидаги ҳужжат ёш йигит-қизнинг гражданлик етуклиги гувоҳномаси бўлсин деган фикрни англаш мумкин. Негаки, бугун мактаб партасида ўтирган ўғил-қизлар ҳам, эрта-индин мактаб остонасига қадам қўядиганлар ҳам 90-йилларга бориб халқ хўжалигини бошқарадиган ишчи, механизатор ёки мутахассис, бир сўз билан айтганда, мамлакатимизнинг чинакам хўжайинлари бўлиб етишишади.

Р. ҚОСИМОВ.

МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРИБ, ТАННАРХНИ АРЗОНЛАШТИРАМИЗ

ПУДРАТ УСУЛИ АФЗАЛЛИКЛАРИ

Область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси системаси бўйича меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 1 процент ошириш қўшимча 4740 минг сўм, шу жумладан, колхозларда 3895 минг сўм, совхозларда 845,2 минг сўм даромад олиш имкониятини беради. Маҳсулот таннархини қўшимча 0,5 процент камайтиришдан бошқарма системасида 2034 минг сўм, шу жумладан, колхозларда 1573 минг сўм, совхозларда 461 минг сўм қўшимча даромад кўрилади. Тежамкорликнинг яна бир пировард натижаси шуки, 2063 ходим бошқа ишларда ишлашга кўчирилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришига коллектив пудратини жорий этиш борасидаги ташкилотчилик ишларини кучайтириш тўғрисидаги қарорида коллектив пудрат формаси ер, сув, материал-техника ва меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланишга, энг юқори пировард натижага эришишга ғоят кўп даражада ёрдам бериши алоҳида таъкидланган. Энг кам меҳнат ва маблағ сарфлаган ҳолда юксак самарадорликка эришиш пудрат усулининг асосий йўналишидир.

Коллектив пудрат усулида бригада ва звено аъзоларининг меҳнатига баҳо беришда уларнинг айрим дала ишларини бажаришларигина эмас, балки қўлга киритилган якунловчи иш натижалари асос қилиб олинган. Меҳнатга ҳақ тўлаш даражаси етиштирилган маҳсулотнинг миқдори ва сифатига бевосита боғлиқ қилиб қўйилган.

Шуни ҳам айтиш керакки, коллектив пудрат аъзоларда коллективчилик ҳиссиётини кучайтиради, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлайди, маҳсулотлар тайёрлаш ва давлатга сотиш планлари ҳамда социалистик мажбуриятларни бажаришга ишончини оширади ҳамда мустаҳкамлайди. Бир сўз билан айтганда, хўжаликлар ичидаги иқтисодий ўзаро муносабатларнинг такомиллашган мукаммал формаси камол топади.

Шунинг учун ҳам Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети шу беш йилликда барча пахтачилик бригадалари ва звеноларини меҳнатга нарядсиз ҳақ тўланадиган пудрат усулига ўтказиш вазифасини кун тартибига қўйди. Хўш, бу борада Самарқанд области колхоз секторида қандай тадбирлар амалга оширилди-ю, дастлабки пировард натижа қандай? Биз шу ҳақда фикр юритамиз.

Областимиз колхозларидаги 2225 та далачилик бригадасидан 1401 таси пудрат усулига кўчирилди. Пудрат усулидаги бригадаларга 127,8 минг гектар ер майдони бириктилди. Ана шу бригадалар составида 25455 та звено тузилиб, улар бригадалар умумий экин майдонининг 90,8 минг гектарида деҳқончилик қилаётир. Демак, баъзи бригадаларда ҳали звенолар тузилганича йўқ. Бу борада кенг кўламда тажрибалар ўтказилмоқда.

Меҳнатга нарядсиз ҳақ тўлаш методи ҳам колхоз ишлаб чиқаришида тобора кўпроқ ўрин олмоқда. Ёки бошқачасига айтганда, областимиз бўйича умумий пахтачилик бригадаларининг 63 проценти шу метод асосида ишламоқда. Самарқанд, Ургут районларида 100 процент бригадаларда меҳнатга нарядсиз ҳақ тўланмоқда. Бу рақам Пахтачи районида 80,6 процентни, Нарпай районида 73 процентни, Каттақўрғон районида 56 процентни ташкил этади.

Область ва район агросаноат бирлашмалари, уларнинг ваколатли советлари пудрат ва меҳнатга нарядсиз ҳақ тўлаш формаларини қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларига кенг жорий этиш соҳасида ҳам катта ишлар олиб бораётирлар. Бу формалар ғаллачилик, хусусан маккажўхоричилик, сабзавотчилик, полизчилик, боғдорчилик-мевачилик, тамакичилик тармоқларида чуқур илдиз отди. Чорвачиликни ривожлантириш, давлатга гўшт, сут, тухум ва бошқа маҳсулотлар сотишни кўпайтиришда ҳал қилувчи роль ўйнамоқда.

Колхозчи-деҳқонларнинг хоҳиш-иродаси билан пудрат усулига ўтказилган бригада ва звенолар колхоз правлениелари билан шартнома тузганлар. Унда давлат тайёрлов пунктларига етказиб бериладиган пахтанинг миқдори ва сифати, маҳсулот таннархи ҳамда бошқа кўрсаткичлар аниқ кўрсатилган. Шунингдек, меҳнат аҳлига ҳар ойда аванс тариқасида бериб бориладиган иш ҳақи миқдори аниқ белгиланган. Бу принцип ғаллачилик, чорвачилик, сабзавотчилик ва бошқа тармоқларга ҳам тўла татбиқ этилган бўлиб, пировард натижада самарадорлик тобора кўтарилмоқда.

Мисол учун Пахтачи районидаги «Коммунизм» колхозини олиб кўрайлик. Хўжаликда 1981 йилда ҳар гектар майдондан 38,8 центнердан пахта ҳосили олинган бўлса, барча бригадалар пудрат усулига кўчирилгач, 1982 йилда ҳосилдорлик 42,2 центнерни ташкил этди. Ҳар гектар пахта майдонидан 820 сўм соф фойда олинди.

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИ СИСТЕМАСИ БЎЙИЧА МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ПЛАНДАН ТАШҚАРИ 1 ПРОЦЕНТ ОШИРИШДАН 4 МИЛЛИОН 740 МИНГ СЎМ, МАҲСУЛОТ ТАННАРХИНИ ПЛАНГА ҚЎШИМЧА 0,5 ПРОЦЕНТ КАМАЙТИРИШДАН ЭСА 2 МИЛЛИОН 34 МИНГ СЎМ ДАРОМАД ОЛИНАДИ

Шу ўринда яна айрим рақамларни тилга олиб ўтиш мақбулдир. Ҳар центнер пахтанинг таннархи кўзда тутилганидан 2 сўмдан зиёд арзонлашиб, рентабеллик қўшимча 4 процент кўтарилди. Бунда пахта сортининг юқори бўлганлиги, йиғим-терим қисқа фурсатларда уюшқоқлик билан ўтказилганлиги ҳам катта роль ўйнади. Хуллас, пудрат усулининг шарофати билан колхозчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 122 сўмдан 146 сўмга кўтарилди. Улар мукофот, устама мукофот тариқасида олган пул, томорқаси, чорва молларидан келган даромадлар бу ҳисобга кирмайди.

Областимиз колхозларида ҳозир ҳар бир пахтачилик бригадаси ҳисобига ўртача 80 гектар экин майдони тўғри келади. Пудрат усулига таяниб, ҳар бир бригаданинг пахта ерини 125 гектаргача етказилса, шунинг ўзидангина ойлик иш ҳақи фондидан 348 минг сўм тежаб қолинади. Чунки майда бригадаларни йириклаштириш ҳисобига бригада бошлиқлари сони 717 кишига, табелчилар сони, ҳам шунча кишига қисқартирилади. Айни кезда уларга маҳсулот етиштиришнинг тақдири ҳал қилинадиган бошқа участкаларда меҳнат қилишларига имконият яратилади.

Тўпланган тажрибага асосланиб шуни айтиш керакки, пудрат усули талабларига тўла риоя қилинган ҳолда пахтакор колхозларда ҳар бири 120—130 гектар майдонга эга бўлган пахтачилик бригадалари тузиш мақсадга мувофиқдир. Ҳар бир бригада составида етарли техника воситаларига эга бўлган, хўжалик ҳисобида ишлайдиган учта звено ташкил этиш лозим. Ҳар бир колхозчига 2—3 гектар пахта майдони тўғри келиши керак. Майдонни кенгайтириш билан бир қаторда ҳосилдорликни кескин ошириш чоралари кўрилиши лозим. Сабаби, бригада ва звеноларнинг аъзолари аҳил, ғоятда интизомли кишилар бўлиб, ҳар қандай мураккаб вазифаларни бақамтиликда муваффақиятли ҳал этишга қодир кишилардир. Бригада ёки звено бошлиғи лавозимига билимли, ташкилотчи, ҳисобдон, айниқса механизацияга ихлосманд кадрларни қўйиш мақсадга мувофиқдир. Чунки пахтачилигимизнинг бугуни ва келажак порлоқ истиқболи комплекс механизация ва химизация билан чамбарчас боғлиқ.

Бундан ташқари звенода ишлаб чиқариш жараёнларини тўла амалга ошириш, айниқса ҳосилдорликни кўтаришнинг уддасидан чиққан, фан-техника ютуқлари, илғор тажрибаларини ишлаб чиқаришга тўла татбиқ этишни таъминлаган звено бошлиқларига асосий иш ҳақидан ташқари 10 процент қўшимча ҳақ тўланади. Демак, қайтим ҳам юқори бўлиши керак. Агросаноат бирлашмаларининг раҳбарлари бу масалаларга эътиборни янада кучайтирмоқлари лозим.

Бригада-звено пудрати, меҳнатга нарядсиз ҳақ тўлашни жорий этиш ва такомиллаштириб бориш барча дала меҳнатчилари орасида интизомни мустаҳкамлайди, ташаббускорликни оширади. Энг муҳими, етиштирилиб давлатга сотилаётган маҳсулотлардан олинадиган даромаддан шахсий манфаатдорликни кучайтиради. Натижада прогулчилик, топширилган ишга бепарволик билан қараш ҳолларига барҳам берилади. Сабаби, манфаатдорлик бир хил бўлганлиги учун меҳнат ҳам барчадан баравар талаб қилинади. Пахтачи районидаги Карл Маркс номли, «Коммунизм», Каттақўрғон районидаги Ленин номли, Тельман номли колхозлар, Пайариқ районидаги Димитров номли совхоз, Самарқанд, Нарпай районларидаги деярли барча хўжаликларда прогулчилик, меҳнат интизомини бузиш каби ҳолларга барҳам берилди. Айни кезда меҳнат унумдорлиги кўтарилди. Областимизнинг барча хўжаликларида шундай кўрсаткичларга эришиш чоралари кўрилмоқда. Пахтачи, Каттақўрғон ва бошқа районлар, кўплаб пахтакор хўжаликларда катта зафар қучилаётгани коллектив пудрат ва меҳнатга нарядсиз ҳақ тўлаш усулларининг нечоғли истиқболга эга эканлигини кўрсатиб турибди.

Область партия комитети ва халқ депутатлари область Совети ижроия комитети барча хўжаликларда пудрат усулини янада кенг кўламда жорий этиш билан, уни такомиллаштиришга қаратилган оператив чоралар кўраётирлар. Шуни таъкидлаш керакки, областимиз колхозларининг пул даромадлари 1983 йилда ундан олдинги йилдагига нисбатан 56,8 миллион сўм, соф фойда эса 28,7 миллион сўм кўпайди. Эндиликда қўлга киритилган ана шу муваффақиятларни 1984 йилда янада мустаҳкамлаш ва кенгайтириш чоралари кўрилаётир.

Бугун кун тартибида турган муҳим вазифалардан бири шуки, меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 1 процент ошириш, маҳсулот таннархини қўшимча 0,5 процент камайтиришга эришмоғимиз лозим. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. Черненко партия Марказий Комитетининг 1984 йил февраль Пленумида сўзлаган нутқида таъкидлаганидек, «меҳнаткашлар, партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари бу вазифани ҳал этишга ватанпарварлик жўшқинлиги, ғайрат-шижоат ва ишчанлик билан киришганлиги муваффақият таъминланишига ишонч туғдирмоқда!».

Областимиз меҳнаткашлари умумхалқ ишига ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшиш учун мусобақани янада кучайтирадилар.

А. ЭРКАЕВ,
Самарқанд область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, иқтисод фанлари кандидати.

Озиқ-овқат программаси—амалда

Қарши сут заводи коллективи ҳар куни йигирма турда 60 тонна сут маҳсулотлари ишлаб чиқаради. Айни кунларда корхонада Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақа қизғин давом этмоқда. Суратда: заводнинг мусобақа пешқадамлари (чапдан) Муҳтарам Омонова, Муаззам Шодмонова, Зиёфат Бўтаева, Зубайда Баҳодирова ва Нуринисо Қувватова ўртоқларни кўриб турибсиз.

В. Молгачёв фотоси.

МЎЛ-КЎЛЧИЛИК УЧУН

▲ **Косонсой районидаги Ертикан массивида паррандачилик комплекси қурилапти.**

Комплекс учун жами 600 гектар ер майдони ажратилган бўлиб, шундан 40 гектарида турли бинолар бунёд этилади. Қолганида эса деҳқончилик қилиниб, озуқа етиштирилади. 1982 ва 1983 йиллар мобайнида бу ерда 5,5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

Дастлабки қурилган биноларда кўплаб парранда боқилиб, давлатга маҳсулот топшира бошланганн, айниқса, қувончлидир. Ўтган йили янги хўжалик меҳнаткашлари эл дастурхонига 80 тонна парранда гўшти, 100 минг дона тухум тортиқ қилдилар.

— Йил охиригача комплексдаги қурилиш-монтаж ишлари битказилади. — дейди хўжалик директори Т. Турдихўжаев. — Шунингдек, паррандабоқарларимиз 1984 йилда 150 тонна гўшт, 200 минг дона тухум етказиб берадилар.

Яна шуниси ҳам қувончлики, паррандачилик комплексида ёрдамчи хўжалик ташкил этилиб, унда 100 бош қорамол боқиляпти. Паррандабоқарлар бунёд этган иссиқ хонадаги лимон туплари эса ҳосилга кира бошлади.

Е. ЖАББОРОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг Косонсой районидаги мухбирлар пости бошлиғи.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ
ХАБАРЛАР ФАКТЛАР

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

МАҚСАД — ҲОСИЛДОРЛИК

УЛАН-БАТОР. Қишлоқ хўжалик министрлигининг Дархан шаҳридаги Ўсимликшунослик ва деҳқончилик институти МХРда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга катта ҳисса қўшмоқда. Олимлар коллективи турли экинларни, шу жумладан буғдойни Монголиянинг мураккаб табиий-иқлим шароитларига мослаштириш соҳасида айниқса катта иш қилди.

Жаҳоннинг турли мамлакатларидан келтирилган буғдойнинг ўнлаб навлари устида экспериментлар олиб борилди. Бунинг натижасида ҳароратнинг кескин ўзгаришларига бардошли, мамлакат шароитлари учун энг яроқли бўлган навлар аниқланди. Институт улардан энг яхшиларига далага экиш учун «йўлланма» берди. Мамлакатда етиштирилган «Орхон» нави айниқса муваффақиятли чиқди. Бу нав мўл ҳосил бермоқда.

Селекция тадқиқотларининг муваффақиятли ўтказилганлиги Монголия учун анъанавий бўлмаган тармоқ — деҳқончилик самарадорлигини оширишда катта роль ўйнади. Ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари республиканинг кўпгина деҳқончилик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини тўлатўкис қондирмоқдалар. Ўтган йил яхши келди: мамлакат тарихида рекорд миқдорда 800 минг тонна дон ҳосили олинди. Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатлар илмий тадқиқотлар соҳасида, меҳнатнинг илғор усулларини ўзлаштиришда Монголияга катта ёрдам бермоқда.

АВТОМАГИСТРАЛ ҚУРИЛМОҚДА

СОФИЯ. Болгарияда энг катта «Хемус» автомобиль магистралининг қурувчилари февраль ойининг дастлабки кунларини меҳнатда катта ғалабага эришиш билан нишонладилар. Бу автомагистрал Софияни мамлакатнинг шимолий қисми — Варна билан боғлайди.

Магистралнинг энг қийин қисмларидан бири — Бебреш дарёсидан баландлиги 125 ва узунлиги 750 метр бўлган Виадук участкаси фойдаланиш учун топширилди. Бу участкада Болгария тарихида биринчи марта вазни 220 тоннадан ҳам оғир 600 метр узунликдаги темир-бетон балкалардан фойдаланилди. Бундай балкалар лазер асбоблари ёрдами билан аниқ ўрнатилди.

«Хемус» автомагистралининг қурилиши айни бир вақтда икки охирги нуқтадан — София ва Варнадан олиб борилмоқда. У қурилаётган замонавий автомобиль ҳалқа йўлининг таркибий қисмидир. Болқон ярим оролида энг катта бўлган ана шу автомобиль трассасининг қуриб битказилиши мамлакат айрим районларини иқтисодий жиҳатдан жадал ривожлантиришни таъминлабгина қолмай, шу билан бирга Европа шимолини кесиб ўтадиган «Шимол-Жануб» магистралининг таркибий қисми ҳам бўлади.

(ТАСС).

ХАБАРЛАР ОҚИМИ

ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШ АВСТРИЯ ҲАРАКАТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ЛИНЦ. Тинчлик учун кураш Австрия ҳаракатининг пленуми «Урушга йўл йўқ!», «Европада янги ядро ракеталарига йўл йўқ!» деган шиорлар остида ўз ишини бошлади. Пленумда урушга қарши ташкилотларнинг вакиллари қатнашмоқда.

Тинчлик учун курашчиларнинг яқинда Зальцбургда бўлиб ўтган Умумавстрия конференцияси қабул қилган қарорларни амалда бажариш масалалари пленум иштирокчиларининг диққат марказида турибди. Жумладан, шу йил май ойининг ўрталарида тинчлик учун кураш ҳаракати ҳафталигини ўтказиш тўғрисидаги масала ҳам муҳокама қилинади. Шу ҳафта давомида бутун Австрияда ядровий уруш хавфига қарши оммавий норозилик намойишлари бўлиб ўтади.

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ. 3 март куни давомида қарши гуруҳлар ўртасида Байрутни шарқий ва ғарбий секторларга ажратиб турган йўл бўйлаб шиддатли тўқнашувлар давом этди. Ундан ортиқ киши ўлдирилди, неча ўнлаб киши ярадор қилинди. Мамлакатнинг тоғли районларида ҳам тўқнашувлар бўлиб ўтди.

Ватанпарварлар Ливаннинг жанубида босқинчиларга зарба бермоқдалар. Сайда шаҳри марказида Исроил соқчиси отиб ўлдирилди. Партизанлар Абу Асвад аҳоли пунктида босқинчилар позициясига гранатомётлардан ўқ ёғдирдилар. Босқинчилардан кўп киши ўлди ва ярадор бўлди. Яна бир Исроил соқчиси Захрани билан Набатия ўртасидаги йўлда отиб ўлдирилди.

Исроилликлар Тир билан Сайда ўртасидаги йўлда қатновни тўхтатиб қўйдилар. Оммавий қамоққа олиш ва тинтув қилиш бошланди. Агрессорлар баъзан ҳужум бўлишидан хавфсираб, ҳеч қандай огоҳлантирмай туриб, тинч аҳолига ва ўтиб кетаётган автомашиналарга қарата ўт очмоқдалар. Бундан икки кун аввал улар Сайда районида автомашинани ўққа тутдилар. Натижада икки фаластинлик — ота-бола ўлди. Айнал Хилвадаги фаластин қочоқлари лагерида босқинчиларнинг бандитларча ҳаракати ва ўзбошимчалигига қарши норозилик намойиши бўлиб ўтди. Намойишда минглаб кишилар қатнашди.

Бу ерга келган Франция ташқи алоқалар министри К. Шейсон Ливан соҳилларидаги «Клемансо» авианосецида бўлди. Маҳаллий доиралар К. Шейсоннинг визитидан ва унинг Байрутдаги мулоқотлардан энг асосий мақсади — «Кўп миллатли кучлар»даги француз қисмларини Ливандан олиб кетиш муддатлари тўғрисидаги масалани муҳокама қилишдан иборат, деб уқтирмоқдалар.

Исроил билан Ливан ўртасида 1983 йил 17 майда тузилган шартнома масаласи Ливан проблемасини ҳал этиш билан алоқадор сиёсий маслаҳатлашувларнинг диққат марказида турибди. Мамлакатнинг тараққийпарвар жамоатчилиги Қўшма Штатлар тиқиштирган ва Ливан теварагидаги вазиятни нормаллаштириш йўлидаги асосий ғовлардан бири бўлган асоратли шартномани бекор қилишни қатъият билан талаб этмоқда.

ТАНЗАНИЯ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ДОРУС-САЛОМ. Танзания ташқи ишлар министри Салим А. Салим бундай деди: Жанубий Африка Республикасида ваҳшиёна апартеид системаси давом этар экан, «фронтёни» давлатлари Африка жанубидаги миллий-озодлик ҳаракатини қўллаб-қувватлайверадилар.

У бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида сўзга чиқиб, Претория қўшинлари қонунга хилоф равишда босиб олган Намибияга дарҳол мустақиллик берилишини талаб қилди. БМТ Хавфсизлик Кенгашининг 435-резолюцияси асосида шу мамлакат территориясида мустамлакачилик тугатилиши керак, деб уқтирди у.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ТОКИО.** Атом ва водород қуролини тақиқлаш учун курашувчи Умумяпония кенгашининг ҳамда тинчлик учун курашувчи бошқа ташкилотларнинг активлари АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларининг Окинава оролидаги Кадэна катта базасини кечаю-кундуз назорат қилиб турибдилар. АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларининг Токио яқинидаги Йокота базасини шундай кузатиш давомида урушга қарши ҳаракат арбоблари кемага қарши ишлатиладиган «Асрак» ядро ракеталари жойлаштирилган контейнерлар Америка транспорт самолётидан туширилаётган пайтини фотосуратга олишга муваффақ бўлдилар. Бу эса Япониянинг расмий ядро статусини бузган ҳолда унинг территориясига АҚШ ядро қуроли мунтазам равишда яширин ҳолда келтирилаётганлиги ҳақидаги кўпгина хабарларнинг ашёвий тасдиғи бўлди.

● **АДДИС-АБЕБА.** Могадишо режимининг жабр-зулмидан қутулиш учун кейинги саккиз ой мобайнида сомалилик қочоқлардан 300 мингга яқин киши Эфиопия территориясига ўтган. Эфиопиянинг расмий вакили бу ерда шуни маълум қилди. Махсус тузилган ҳукумат комитети уй-жой, озиқ-овқат, медицина хизмати билан таъминлашда сомалилик қочоқларга ёрдам бермоқда.

(ТАСС).

«Эркин дунё» қиёфаси

ПУЛ БИЛАН ВА ПУЛ УЧУН

Вашингтонда вақти-вақти билан у ёки бу мансабдорнинг ўз мансабини суиистеъмол қилиши ёки жиноий ҳаракатлари ошкор бўлиши билан боғлиқ жанжаллар тез-тез кўтарилиб туриши одат тусига кириб қолди. Олий бўғиндаги амалдорлар У. Кейси, У. Донован, Д. Риган, Ж. Киркпатрик, Э. Миз, Т. Рид, А. Аллен, У. Смит ва бошқаларнинг порахўрлик, фирибгарлик, хизмат мансабидан бойлик орттириш учун фойдаланиш, ҳужжатларни қалбакилаштириш ва шу каби суиистеъмолликлари тўғрисида жанжаллар кўтарилди.

Умуман олганда, АҚШнинг сўнгги ўн йиллик тарихи бундай жанжалларга ғоят бойдир. Р. Никсон даврида бундай жанжаллар рўйхатининг бошида «Уотергейт иши» билан боғлиқ равишда президентнинг ўзи турибди. Ж. Картер даврида эса бу доирага президентнинг қариндош-уруғлари ҳам тортилди.

Президент Рейган ҳам бундай «ворисликка» содиқ бўлиб келмоқда. Рейганнинг одамлари Ж. Картер учун тайёрланган қўлланма нусхасини ўғирлаганликлари ва Рейган телевизион баҳсда, сайловда ғолиб чиқишда бу ҳужжатларнинг қўл келганлиги очилиб қолиб, «Рейгангейт» жанжали бошланди. Айни пайтда президентнинг ўғли М. Рейганнинг суиистеъмолликлари тўғрисида шов-шувлар тарқалди.

Суиистеъмолликлар АҚШдаги ижроия ҳокимиятининг олий бўғинигагина эмас, конгрессга ҳам кенг ёйилгандир. Федерал қидирув бюроси томонидан ўтказилган «Абскм» операцияси конгресс аъзоларининг пора олишга устаси фаранг эканлигини кўрсатди. «Вашингтон пост» газетасининг ҳисобларига кўра, сўнгги авлод ҳаёти давомида конгресснинг 50 га яқин аъзосига жиноий айблар қўйилган.

Хўш, АҚШ давлат амалдорлари фаолиятида коррупция хизмат мансабидан бойлик орттириш мақсадида фойдаланиш, таъмагирлик, порахўрлик ва суиистеъмолликлар авж олаётганлигининг сабаби нимада? Пул, бойлик оттириш ҳар қандай фаолиятнинг пировард мақсади бўлган жамиятда бундан ўзгача бўлиши ҳам мумкин эмас. Бу коррупциянинг асосий илдизидир.

Ҳозирги вақтда сиёсат билан шуғулланиш пул топишнинг энг даромадли воситаларидан биридир. Лекин сиёсий фаолият ҳам бошланишида доимо капитал талаб қилади. Масалан, конгрессга сайланиш учун энг камида ярим миллион доллар керак, бирор штатга губернатор бўлиш 10 миллион, президентликка сайланиш учун эса 30 миллион долларгача пул керак бўлади. АҚШ ҳукумати олий амалдорларининг ҳар тўрттадан бири миллионер, қолганларининг бойлиги ҳам олти хонали рақамлар билан ўлчанади. Фақат пулдорларгина сиёсат билан шуғулланишининг сабаби ҳам шунда.

Сайлов харажатларининг бир қисми, албатта, номзоднинг ҳамёнидан чиқади, қолган қисмини сиёсий ҳаракат комитетлари деб аталмиш катта бизнес органлари беради. 1980 йилда бундай комитетлар вакиллар палатаси ва сенатга номзодларга 55 миллион доллар берган. Катта бизнес эса бекордан-бекорга пул сарфламайди, албатта. Конгрессменлар ўзлари учун пул ажратган корпорацияларнинг манфаатларини ҳамоя этувчи содиқ гумашталарига айланишининг механизми ҳам ана шундан бошланади.

Буржуа сиёсатдони учун энг муҳими шундаки, сиёсий фаолият пул топишнинг расмий ва норасмий имкониятларига кенг йўл очиб беради. Расмий восита — бу маош бўлиб, миллион-миллион американиклар ишсиз юрган ёки ишлаётганларнинг ҳам иш ҳақлари экономикадаги оғир иқтисодий тушкунлик, инфляция туфайли камайиб бораётган бир шароитда сиёсатдонларнинг маоши ошиб бормоқда. 1969 йилда конгресс аъзоларининг маоши 30 минг доллар бўлса, ҳозир 60,663 долларни ташкил этади.

Сиёсатдонларнинг энг асосий даромад манбаи — пора олишдир. Порахўрлик системаси АҚШда жуда ҳам аниқ ишлаб чиқилган. Амалдорларни сотиб олиш механизмини лоббистлар ёки американиклар тили билан айтганда «ёлланма тўплар» аталмиш воситачилар ҳаракатга келтиришади.

Конгресснинг расмий органи «Конгрэшнл рекорд»нинг гувоҳлик беришича, 1983 йилнинг иккинчи кварталида корчалонлар лоббистлар орқали сиёсатдонларга 7,5 миллион доллар сарф қилишган. Бу эса биринчи кварталга нисбатан 21 процент кўпдир. Ажабланадиган жойи шундаки, лоббизм ички сиёсатгагина эмас, ташқи иқтисодий ва сиёсий муносабатларга ҳам таъсир ўтказмоқда. 1981 йилда Токио Вашингтонга таъсир этиш учун лоббистларга 11 миллион доллар харажат қилган эди. Бу ўринда Локхид фирмасининг Ғарбий Европадаги ва Япониядаги олий мансабдорларни қандай сотиб олганлиги тўғрисидаги машҳур жанжални эслаш кифоя.

Коррупция авж олишининг сабабларидан яна бири — бу Рейган томонидан барча мансабларни унинг президент бўлиб сайланишига ёрдам берган шахсларга сахийлик билан улашгани натижасидир. Энди давлат мансабларини эгаллаган бу амалдорлар сайловолди кампаниясига садақа қилган пулларини минглаб марта ортиғи билан қайтариб олмоқдалар.

Ю. СОБИРОВА,
О. ОҚИЛОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси И. М. Мўминов номидаги Фалсафа ва ҳуқуқ институти илмий ходимлари.

САКСОВУЛ УРУҒИ ЭКИЛМОҚДА

Ўрмончилар Ўзбекистоннинг жанубида бу йилги экин-тикинни бошлаб бердилар. Симоб устуни чизиғидан кўтарилиши биланоқ улар Каттақум чўлига ҳайдов тракторларини чиқардилар. Термиз ўрмон хўжалигининг кекса ходимларидан бири Турсун Мамараимов бригадаси саксовул уруғини экишга киришди. Бригада аъзолари ер ҳайдаш, экиш ва бороналаш ишларини бир йўла ўтказишмоқда. Шу кўклам 1200 гектар майдонга саксовул экиш мўлжалланади. Ўрмончилар ўзаро мусобақани кенг қулоч ёйдириб атиги бир ярим ҳафта ичида уруғ экиб бўлиш мажбуриятини олдилар.

Каттақум Ўзбекистон жанубидаги энг катта қумлик массивидир. Бу ерда 15 минг гектар саксовулзор барпо этилган бўлиб, саксовул майдонининг тўртдан уч қисмини ташкил қилади. Улар экинзорларни қум босишидан пухта ҳимоя этади.

(ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ҲАММОМ МАШМАШАСИ»

Шу сарлавҳа остидаги танқидий мақола газетанинг ўтган йил 2 декабрь сонида босилган эди. Унда Қорақалпоғистон АССР пойтахти ва айрим район марказларида мавжуд ҳаммомларнинг кўпчилиги бугунги кун талабларига жавоб бермаслиги, янгиларини қуриш ишлари ҳам ўлда-жўлда эканлиги танқид қилинган эди.

Мақола юзасидан текшириш ўтказиб, редакцияга жавоб йўллаган **ЎЗБЕКИСТОН ССР АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ МИНИСТРЛИГИ** унда кўрсатилган фактларнинг ҳаққонийлигини тан олиб, ушбу масалага шу куннинг асосий иши сифатида қараган.

Мақола «Ўзбытхимчистка» ва Қорақалпоғистон АССР «Ресбытхимчистка» ишлаб чиқариш бирлашмаларининг раҳбарлари, уларнинг етакчи мутахассислари иштирокида министрлик коллегиясида атрофлича муҳокама қилинди. Министрлик «Ўзбытхимчистка» ишлаб чиқариш бирлашмаси зиммасига ҳаммомлар ремонти, уларни реконструкция қилиш ва улардан самарали фойдаланишни йўлга қўйиш вазифасини юклади.

Мазкур қарор министрлик томонидан қаттиқ назорат остига олинди.

ОСИЁ, АФРИКА ВА ЛОТИН АМЕРИКАСИ МАМЛАКАТЛАРИ КИНОФЕСТИВАЛИ ОЛДИДАН

УЛУҒ МАҚСАД ЙЎЛИДА

Гўзал Тошкентимиз яна бир катта анжуманга ҳозирланмоқда. Ҳадемай бу ерда уч қитъа мамлакатлари VIII халқаро Тошкент кинофестивали иш бошлайди. Бундан бир оз муқаддам Москвада, СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот марказида совет ва чет эл журналистлари учун бўлиб ўтган матбуот конференциясида баён этилгандек, анжуманга жуда кўп хорижий мамлакатлардан кино санъати намояндалари ташриф буюришади. Фестиваль бош дирекцияси айни кунларда халқаро анжуманга ҳозирлик кўриш борасида жуда катта ташкилий ишларни олиб бормоқда. Халқимиз азалдан меҳмондўст халқ. Биз уч қитъадан диёримизга ташриф буюрадиган меҳмонларни меҳмоннавозлик билан кутиб олишимиздан ташқари ана шу анжуманга муносиб армуғонлар ҳам ҳозирлашимиз керак. Яъни, янги-янги ёрқин бадиий фильмлар билан фестивалга боришимиз керак. Айниқса, бу йил Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг қутлуғ 60 йиллик тўйи нишонланадиган йил. Бу йилги бизнинг ҳар бир ишимиз ана шу улуғ шодиёнага муносиб армуғон бўлиши лозим.

Мен республикамиз пойтахтида ўтган аввалги кинофестивалларда иштирок этганман. Бу фестивалларнинг халқаро миқёсдаги энг қимматли жиҳатларидан бири, унинг «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун» деган қутлуғ шиор остида ўтишида, бинобарин ана шу эзгу мақсадга қаратилганлигидадир.

Биринчи Тошкент кинофестивали бўлиб ўтганига ҳам анча вақт бўлди. Биринчи фестивалда ҳали ўзининг мустақил миллий фильмига эга бўлмаган аксар мамлакатлар бугунги кунда ўзига хос киномактабига эгадирлар. Бу борада Тошкентда ўтаётган уч қитъа мамлакатлари кинофорумининг хизматлари беқиёс.

Бир суҳбат чоғи «Совинтерфеста» директори, фестиваль ташкилий комитетининг аъзоси Ю. Хўжаев:

— Мен жуда кўп киноанжуманларда иштирок этганман, — деган эди. — Бу анжуманларда 15-20 мамлакатлардан 20, борингки 25 та меҳмон қатнашади, шунча миқдордаги асар муҳокама қилинади. Тошкент фестивали эса жаҳон миқёсидаги обрў-эътиборли энг йирик форумлардандир...

Дарҳақиқат шундай. Биргина еттинчи фестивалда юзга яқин мамлакатдан 520 меҳмон ташриф буюрди. Уларнинг 250 асари экранларимизда намойиш қилинди. Бу асарлар анжуманга ташриф этган меҳмонларнинг ўзаро фикр олишуви жаҳон киносанъати равнақида беқиёс роль ўйнайди.

— Мен Тошкент фестивалларига ташриф буюришни яхши кўраман, — деган эди машҳур ҳинд киносанъаткори Раж Капур. — Чунки бу ерда ўзаро дўстлик, ҳамкорлик муҳитини чуқур ҳис этасан, киши... Тошкент фестивали ғоят қудратли кучдир. Улар жаҳондаги уч қитъа халқларини тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун кураш йўлида жипслаштиради...

Бу қудратли куч жаҳон миқёсида яхши самаралар бераётганлиги хорижий мамлакатларда ҳам бирдек эътироф этилмоқда. Уч қитъа киносанъати намояндалари улуғ мақсад йўлида қўлни-қўлга бериб ҳамкорликда иш олиб бораверадилар. Анжуманимиз эса жаҳон киносанъати равнақигагина ҳисса қўшиб қолмасдан, халқларнинг дўстлиги, биродарлиги ишига ҳам хизмат қилаверади.

Тамара ШОКИРОВА,
Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати, республикада хизмат кўрсатган артист.

ИЛМ-ФАН ОЛАМИДА

МИНСК ЛАЗЕРЛАРИНИНГ ҲУНАРЛАРИ

Белоруссиялик физиклар ясаган янги квант генератори «Фотон» икки типдаги лазер — лаъл лазери ва газ лазерининг фазилатларини ўзида мужассамлаштиради. Бу генератор голографлик қилади. «Фотон» нури ёйилиб, ҳажмий тасвири ҳосил қилиниши лозим бўлган буюмни керакли даражада ёритади.

Бир вақтлар фотографияда бўлгани сингари голография ҳам ҳозир ривожланмоқда. Бир вақтлар фотографлар суратга тушмоқчи бўлган кишини объектив олдида бутун бир минут қотиб туришини сўрашга мажбур бўлардилар. Бош қимирлаб кетмасин учун ҳатто уни махсус қисқичлар билан қимирлатмай қўйилардилар. Яқинда голографияда ҳам шунга ўхшаш бир ҳодиса рўй берди. Озгина бўлса-да, дириллашдан қочиш учун съёмка одатда тунда, шаҳар транспорти ишламаётган пайтда қилинар эди. Лазер тебранишни сўндирадиган махсус фундаментга ўрнатилар, съёмка қилинадиган объект эса ўн минут мобайнида нур остида турарди.

— Бугунги кунда қўзғалмас буюмларнинггина эмас, шу билан бирга жуда катта тезликда ҳаракат қилаётган нарсаларнинг ҳам голограммасини олиш зарурати вужудга келди, — деди Белоруссия Фанлар академияси Электроника институтининг ходими Ю. Моргун. — Шундай сурат яхши чиқмоғи учун жуда қисқа нур импульсида баҳайбат энергияни мукаммаллаштирмоқ керак. Бир неча йил изланишлардан сўнг голограмма ҳосил қилувчи «Ирис» квант генераторини ишлаб чиқдик. Шу генераторга асос қилиб олинган ғоялар ўзини тамоман оқлади. Эндиликда «акасидан» анча устун турадиган «Фотон» генераторини кўплаб ишлаб чиқаришга тайёрланяпмиз. Унинг чақнаган нури секунднинг атиги юз миллиондан бир улушича давом қилади. Шу вақт ичида масалан, ўқ ярим миллиметрга ҳам учиб улгуролмайди!

Голограф лазер ёрдамида металлни тез қирқиш жараёнларини тадқиқ этиш ва асбобнинг энг мақбул шартини танлаб олиш мумкин. Чунки, голограмма материалларда вужудга келувчи зўриқишларнинг аниқ манзарасини беради. Челябинск политехника институтининг олимлари «Ирис»дан фойдаланиб, шу соҳадаги тадқиқотларни бошлаб юбордилар ва янги механизмларнинг конструкцияларидаги қалтис жойларни тезгина топа билдилар.

Минск лазери голографик кино сари дастлабки қадамлар қўйишга ҳам ёрдам беради. Ҳозир Бутуниттифоқ кинофото илмий-тадқиқот институтида кўғирчоқ фильмларнигина суратга олишга уриниб кўришаётган бўлса, вақти келиб, физиклар нур импульсларини секундига 24 мартага қадар чиқара олсалар, «ҳақиқий» киноленталарни ҳам суратга олиш имконияти пайдо бўлади.

Плазма тадқиқотчилари ҳам янги квант генераторидан катта умид кутмоқдалар. Чунки, «Фотон» токомак аппаратида плазма магнит майдонидан қай тахлитда узилиб чиқа олишини, босим, температура, ионлар концентрацияси қандай тақсимланишини кузатишга имкон беради.

Янги квант генераторини кенг кўламда ишлатиш самаралари катта бўладиган кўринади. Чунки имкониятлари жиҳатидан «Фотон»лардан анча паст турувчи бир неча «Ирис» бир йил ичида ярим миллион сўмдан кўп маблағ тежаб бера олди. (ТАСС).

РЕКЛАМА ✻ ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЯШОВЧИЛАР ВА ПОЙТАХТ МЕҲМОНЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

РЕСПУБЛИКА ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ

ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИДАН ФОЙДАЛАНУВЧИЛАР ЭЪТИБОРИ УЧУН

СССР Алоқа министрлиги тасдиқлаган янги «шаҳарлараро ва халқаро телефон алоқасидан фойдаланиш тартиби» жорий этилганини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

УНГА ҚУЙИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР КИРИТИЛГАН:

гаплашиш пунктларида ҳақ тўланган вақтдан ташқари сўзлашувни узайтириш тўғрисидаги буюртмалар ман этилади. Ҳақ тўланган вақт тугагач, гаплашув яна давом этаётган бўлса олдиндан огоҳлантиришсиз алоқа узиб қўйилади.

Телефон ўрнатилмаган меҳмонхоналар, касалхоналар, санаторийлар, дам олиш уйларида бўлган гражданларга шаҳарлараро телефон алоқасидан фойдаланишда қулайлик туғдириш мақсадида алоқа бўлимларида шаҳарлараро телефонда сўзлашув учун талонлар сотилади.

Чақирилган абонент алоқа бўлими томонидан юборилган телеграммада кўрсатилган гаплашув пункти ёки телефонда сўзлашиши шарт.

Шаҳарлараро телефон алоқаси автоматлаштирилганлиги муносабати билан қатор қўшимча хизмат турлари қайта кўриб чиқилди ва айрим тартиблар ўзгарди ёки ўзгаришсиз қолдирилди. Жумладан: чақираётган абонентнинг шаҳарлараро телефонда гаплашиш учун қайси гаплашув пункти ёки телефон таклиф қилгани тўғрисида чақирилаётган абонентни хабардор қилиб қўйиш;

Чақирилаётган абонентни (чақираётган абонентнинг илтимосига кўра) буюртма бўйича ким сўзлашувга чақираётгани ҳақида хабардор қилиш;

Бошқа шаҳардаги телефон номери тўғрисида справка;
тегишли шахсни телефонга чақириш;
абонентнинг счётида кредитга гаплашганлик учун қуйидагилар кўрсатилади:
ҳисоб-китоб даври;
телефон сўзлашувларининг сони ва гаплашганлик учун тўланадиган ҳақ, счёт очилган ой, тўлов муддати.

Абонентнинг талабига биноан гаплашганлик учун тўлов суммаси шаҳар коди, ой, соат, сўзлашув қанча давом этганлиги ва сўзлашув нархи кўрсатилган ҳолда тўланиши мумкин.

Абонентнинг талаби бўйича айрим ҳолларда чақирилаётган абонентнинг телефон номери ҳақида унга маълумот берилади.

Счет очилган ойдан бошлаб узоғи билан 1 ой муддат ичида мазкур счет ҳақида маълумот берилиши керак.

Алоқа ходимлари шаҳарлараро телефон гаплашувлари мазмунини сир сақлашлари лозим. Шунингдек, улар ким билан қачон ва нима ҳақда гаплашгани ёки ким-кимни гаплашувга чақиргани тўғрисидаги маълумотларни очиш ҳуқуқига эга эмас. Телефон гаплашувлари тўғрисидаги справкалар алоқа муассасалари томонидан фақат телефон эгаси ёки унинг қонуний вакилига берилиши мумкин.

Шахсий фойдаланишдаги телефон эгалари, шунингдек корхона, муассаса, ташкилот (шу жумладан, ётоқхоналар, меҳмонхоналар, санаторийлар, дам олиш уйлари, чет эл ваколатхоналари ва халқаро ташкилотлар)лардаги телефон эгалари мазкур телефонлар орқали шаҳарлараро телефон гаплашувлар учун тўла жавобгардирлар.

Коллектив фойдаланишдаги телефон учун масъул бўлган шахс бегона кишиларнинг шаҳарлараро телефон гаплашувига кредитга буюртма беришда фойдалангани учун моддий жавоб беради.

Квартира телефонларидан кредитга шаҳарлараро телефон гаплашувлари учун тўланадиган ҳақ счет очилган кундан бошлаб 15 кун муддат ичида тақдим этилиши керак.

Телефондан фойдаланганлик учун қилинган ҳисоб-китоб ҳужжати абонент томонидан 3 йил муддатга сақланиши лозим.

Абонент огоҳлантиришдан сўнг тўлов қарзларидан қутулгач, бу ҳақда у шаҳарлараро телефон станциясининг абонент участкасига хабар бериши керак.

Агар огоҳлантиришдан 5 кун муддат ичида абонент кейин қарзларини тўламаса унинг телефони узиб қўйилади.

Абонент қарзидан қутулганлигини исботловчи ва қайта улаш учун 2 сўм тўлаганлик тўғрисидаги ҳужжатларни топширгач шаҳарлараро телефон станцияси 2 кун муддат (якшанба ва байрам кунларидан ташқари) ичида Тошкент шаҳар телефон тармоқлари бошқармасига телефони қайта уланиши лозим бўлган абонентлар рўйхатини тақдим этиши керак. Шаҳар телефон алоқаси муассаси шундай рўйхатни олган пайтидан бошлаб бир сутка мобайнида телефонларни қайта улайди.

Ахборот

ҚАШҚАДАРЁ

Саломатлик маскани

◎ Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти Қарши филиали талабаларининг нормал билим олишлари учун барча шароит яратилган. Замонавий типда қурилган ўқув заллари, лаборатория ва кутубхоналар, ётоқхона ва ошхоналар талабаларга намунали хизмат қилмоқда.

Яқинда олий ўқув юрти студент ва ўқитувчилари учун яна бир қулайлик яратилди. Бу ерда 50 ўринли санаторий-профилакторий ишлай бошлади.

Шифохонада стоматология, физкультура ва физиатерапия йўли билан даволаш бўлимлари мавжуд. Беморлар Муборакдан келтирилган шифобахш сувдан ванна қабул қиладилар. Малакали медицина ходимлари беморларни кўрикдан ўтказиб, улар учун зарур бўлган дори-дармонларни буюрадилар.

Санаторий-профилакторийнинг истиқболи порлоқ. Келажакда бу ерда яна бир қатор янги бўлимлар очилади. Шу билан бирга ўринлар ҳам кўпаяди.

Янги комплекс

◎ Нишон районидаги «Оқ олтин» совхозида чорвачилик жадал ривожланмоқда. Гўшт ва сут етиштириш йил сайин кўпаяётир.

Яқинда совхозда янгидан йирик қорамолчилик фермаси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Жами 600 бош қорамолга мўлжалланган комплексни барпо этиш учун 1 миллион 800 минг сўм капитал маблағ ўзлаштирилди. Комплекс биноларни «Каршистрой» бошқармасига қарашли «Промжилстрой» тресги бунёдкорлари барпо этдилар.

Комплексда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш учун барча шароитлар яратилган. Бунда бўрдоқичилик, ветеринария, санитария пункти, озуқа цехи, хлореллла суспензияси етиштириладиган корпус ва бошқа хоналар мавжуд. Сигирларни соғишдан тортиб, озиқлантириш ва тагини тозалашгача барча ишлар механизмлар ёрдамида амалга оширилади. Шунингдек, сутни вақтинча сақлаш учун совитиш қурилмасидан фойдаланиш ҳам ўзлаштирилди.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АВТОМАТИКА ИШЛАМОҚДА

«Тозалик» бирлашмасининг Чирчиқдаги кир ювиш фабрикасида автомат дазмол босиш поток линияси ишга тушди. ГДР машинасозлари ясаган агрегат бир соатда 250 килограммгача буюмга дазмол босади. Линия жорий этилиши натижасида олти ишчини оғир қўл меҳнатидан озод этиш, қуритиш ва дазмоллаш ишлари сифатини яхшилаш мумкин бўлди. (ЎзТАГ).

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

СУРАТЛАРДА: мамлакат чемпионлари — К. Абдураҳмонов (юқорида, чапдан), Ю. Вилишчук, Ю. Александров, С. Нурказов, Н. Абдухолиқов, В. Шишов, С. Қўноқбоев (пастда, чапдан), А. Акулов, А. Климов, Р. Тришев, А. Ягубкин ва А. Абажянлар.
А. Рисқиев фотолари. (ЎзТАГ).

Олимпиада йили чемпионлари

Совет боксининг ўзига хос кўригига айланган мамлакат эллигинчи чемпионати якунланди. Тошкентдаги «Юбилей» спорт саройида музика садолари ва мухлислар олқиши остида Олимпиада йилининг 12 нафар чемпиони ғолиблик супасига кўтарилди. Республикамизнинг беш боксчиси совринли ўринларни эгаллаб ишқибозларни қувонтирди.

Сирасини айтганда мамлакат чемпионати баҳсларида иштирок этиб, мухлислар-у, мутахассислар эътиборини қозониш осон бўлмади. Айниқса, республикамиз вакиллари ғолиблик учун курашда имкониятларни кўпроқ бой беришди. Маълумки, мусобақада йигирма нафар боксчимиз рингга кўтарилди. Дастлабки учрашувдан кейин уларнинг 13 нафари курашни давом эттириш ҳуқуқини қўлга киритди. Мусобақалар босқичдан-босқичга кескин ва шиддатли тус олиб, ўйиндан чиқиб қолишлар ҳам шунга яраша бўлди. Беш нафар боксчимиз — Ф. Пак, О. Зокиров, Ф. Яковлев, С. Васильенко ҳамда Р. Тришевлар ярим финалга чиқиб камида бронза медалини олиш имкониятига эга бўлишди.

Финалга эса боксчиларимиздан Феликс Пак билан Ринат Тришевлар чиқдилар. Ишқибозлар улардан бирини албатта чемпионликка эришади деб, умид қилишган эди. Ҳал қилувчи учрашувда зафар қучиш 81 килограмм вазнли Р. Тришевга қийин кечса-да, тошкентлик Ф. Пак осонгина олтин медални қўлга киритиши мумкин эди. Афсуски, халқаро классдаги спорт мастери, республикамиз боксининг ветерани бўлган Феликснинг тажрибаси қўл келмади. У украиналик спорт мастери Юрий Вилишчук билан «жангда» ўзини кўрсатолмади. Учрашувнинг биринчи раундида боксчимизнинг ҳаяжонланаётганлиги сезилиб турди. Рақиби бундан фойдаланиб, Пакни ногдаун зарби билан гангитди. Шундан кейин боксчимиз оралиқ маррани сақлолмай, ҳужумга берилди-ю, кетма-кет жавоб зарблари олди. Қолган раундларда ҳам Юрийнинг устунлиги кўринди. Ана шу тариқа Ф. Пак чемпионликни бой бериб, кумуш медаль билан қаноатланишга мажбур бўлди.

Тошкентлик Ринат Тришев ҳам оз қолса мухлисларини ранжитиб қўяёзди. Боиси, унинг рақиби машҳур боксчилардан эди. Европа чемпиони, жаҳон кубогининг эгаси Виталий Качановскийга бас келишнинг ўзи бўлмаслиги ҳаммага аён эди. Ринат биринчи раунддаёқ Виталийнинг нокдаун зарбини олиб, очко йўқотди. Иккинчи раунддан бошлаб Качановский шундай мушт тушира бошладики, томошабинлар ўйин охирига бормаёқ Тришев «бир ёқлик» бўлса керак, деган хаёлга боришди. Лекин кутилмаган тасодиф туфайли Ринатга омад кулиб боқди. Учрашув тугашига 30 секунд қолганида у аламзадалик билан мушт тушириб Виталийнинг чеккасини ёрди. Врачлар дарҳол ўйинни тўхтатилишини сўрашди. Шундай қилиб Ринат Тришев биринчи марта мамлакат чемпиони номига сазовор бўлди. Боксчиларимиздан Сергей Василенко, Филип Яковлев ва Обиджон Зокировлар эса бронза медалларини қўлга киритдилар.

Чемпионат мусобақаларида қозоғистонлик боксчилар муваффақиятли иштирок этишди. Қардошларимиздан Каримжон Абдураҳмонов, Серик Нурказов, Серик Қўноқбоев, Асилбек Климовлар ғолиблик супасининг биринчи поғонасини эгаллаб, чемпионликка мушарраф бўлдилар. Арманистонлик чарм қўлқоп усталари ҳам бўш келишмади. Финалга йўлланма олган Н. Мунчан, С. Хачатрян, И. Акопкохянлар астойдил маҳорат кўрсатсалар-да, чемпионлик насиб этмади. Улар кўксиларига кумуш медалларини тақиш билан қаноатланишди. Олимпиада йилининг чемпионлигига эришган украиналик Александр Ягубкин, РСФСР командаси вакили Валерий Абажянларнинг чиқишлари ҳам завқли бўлди. Шунингдек, Невномисклик Европа ва жаҳон чемпиони Юрий Александров, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери куйбишевлик Василий Шишов, қирғизистонлик Нурлан Абдухолиқов ва гомеллик Андрей Акуловлар ҳам Тошкент рингида ғалаба қозондилар.

Мамлакат чемпионати мобайнида мутахассислар совет бокси имкониятларини ўзига хос кўрикдан ўтказдилар. Ўзбекистон боксининг равнақи йўлида эса ҳали кўпгина ишлар қилиниши лозимлиги кўзга ташланди. Республикамизда боксни янада ривожлантириш, оммавийлигини таъминлаш, спортчилар маҳоратини ошириш учун шароит етарли. Мутахассислар боксчиларнинг техник ва тактик жиҳатдан баркамол бўлишлари хусусида кўпроқ ўйлашлари керак. Ана шунда Зоир Абдуқодиров, Талғат Абдулин, Владимир Лискин. Обиджон Зокиров, Филип Яковлев сингари ёшларимиз катта бокс рингларида зўр маҳорат кўрсатиб, олқиш олаверадиган бўладилар.

Ҳ. НОСИРОВ.

СУД ЗАЛИДАН

ҚИЛМИШИГА ЯРАША

Қарағанда шаҳрининг шаҳарлараро телеграф-телефон станцияси ходими Валентина Федорович ўтган йили ноябрь ойида меҳнат отпускасида Тошкентга келади. Албатта, ҳар қандай меҳмон ҳам магазин айланади. Валентина ҳам Тошкент бош универсал магазинининг аёллар кўйлаклари бўлимининг 16-секциясига кириб, кўйлак харид қилмоқчи бўлади. 2 та кўйлакни вешалкадан олиб, кийиб кўриладиган хонага киради. Чаққонлик билан нархи 110 сўм 90 тийинлик чийбахмал кўйлакни сумкасига жойлайди ва трикотаж материалдан тикилган 48 сўм 60 тийин турадиган кўйлакни жойига илиб, чиқиб кетаётганда, сотувчи М. Абдушукурова унинг иккита кўйлакни олиб кирганини эслайди. У ердан битта кўйлакни олиб чиққанига ажабланади. Югуриб келиб қараса, қуруқ вешалка осиғлик турипти. У дарҳол бўлимдан чиқиб атрофни кузатганда, оёқ кийимлар бўлими томон бораётган Валентинага кўзи тушди. Уни ушлаб сумкасини қараганда, чийбахмалдан тикилган аёллар кўйлаги топилди.

Бу воқеа В. Федорович меҳнат қилган коллективдагиларга маълум бўлганда, улар бу нохуш хабарга ишонмасдан, Тошкент шаҳар Октябрь район ички ишлар бўлимига «жамоат топшириқларини виждонан, сидқидилдан бажаради, спорт билан мунтазам шуғулланиб, фахрли ўринларни эгаллаган. Ростгўй, ахлоқан пок, бадиий ҳаваскорлик ва драма тўгаракларида актив қатнашиб, коллективда обрў-эътибор қозонган» деган мазмунда характеристика юбордилар.

Наҳотки, шундай актив жамоатчи, ахлоқан пок инсон Қарағанда шаҳридан то Тошкентга етиб келгунча бирданига ўзгариб, жамият мулкига кўз олайтирувчи кимсага айланиб қолса?

Октябрь район халқ суди яқинда В. Федорович ишини кўриб чиқди ва уни қилмишига яраша жазолади.

Р. КАРИМОВ,
Тошкент шаҳар Октябрь район халқ суди маслаҳатчиси.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎСИМЛИК МОДДАЛАРИ ХИМИЯСИ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Лабораторияларнинг катта илмий ходимлари: алкалоидлар химияси (фан кандидати), липидлар химияси (фан доктори);

лабораторияларнинг кичик илмий ходимлари: липидлар химияси, пестицидлар технологияси (фан кандидати), ўсимлик моддалари химияси, фитотоксикология ва доривор ўсимликлар, нуклеин кислоталар химияси.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700170, Тошкент шаҳри, М. Горький проспекти, 77-уй. Телефон: 62-72-13.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлигининг «Узмежавтодортранс» бошқармаси коллективи бошқарма бошлиғи Ғ. Ж. Жаҳонгировга опаси

Соима ҚОДИРХУЖАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент автомобиль транспорти ва йўллари институти ректорати, партия ташкилоти ва касаба союзи комитети гидравлика кафедрасининг катта ўқитувчиси, техника фанлари кандидати О. З. Маъруфовга отаси

Зокир Маъруфович МАЪРУФОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

6 МАРТ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Горнчилар, қаердасиз! 10.10 — Оловнинг бўйсундирилиши. Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Беш йиллик ҳар биримизнинг ишимиз. 16.10 — Концерт. 16.30 — Билимимиз — қудратимиз. 17.15 — Чумчуқчалар. 17.25 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.55 — Расмларда қуёш акси бор. 18.10 — Дўстлик ва ҳамкорлик йўлларидан. 18.25 — Ф. Лист. Венгерча мавзуларда ёзилган фантазия. 18.45 — Сиз яратган боғ. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Мультфильмлар. 20.05 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хоккей. Спартак — МАСК. 24.00 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телевизион фильм. 11.55 — Узбой бўйлаб саёҳат. 12.10 — Шахмат мактаби. 13.00 Тарих саҳифалари. 14.20 — Космик аср. 15.20 — Учинчи адьютант. 16.05 — Москва бўйлаб саёҳат. 16.25 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Таллиннинг музикали манзаралари. 19.15 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 19.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 20.45 — Поэзия. 21.30 — Время. 22.05 — Трубная кўчасидаги уй. Бадиий фильм. 23.15 — Театр ва опера балет театрининг солистлари куйлайди.

ТОШКЕНТ-I. 11.00 — Ахборот. 11.20 — Телефильм. 12.00 — Оқ кема. Спектакль. 13.50 — Фильм-концерт. 14.30 — Тенгдошларинг ижоди. 15.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Ёшлик. 19.00 — Инсон ва қонун почтаси. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ғаллакорларнинг шу кунги юмушлари. 20.00 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — В. Шекспир асари асосида балет триптихи. 21.30 — Время. 22.05 — Сибирлик аёл. Бадиий фильм. 2-серия. 23.15 — Янгиликлар. 23.25 — Футбол. Ўзбекистон — Венгрия.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.55 МОСКВА-II. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Телефильм. 18.25 — Кинопрограмма. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Байрамолди рекламаси. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Кинопрограмма. 21.30 — МОСКВА-II.

7 МАРТ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I 9.00 — Время. 9.40 — Эркин йўл. Бадиий фильм. 11.15 — Саёҳатчилар клуби. 12.55 — 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.50 — Рус тили. 16.20 — ... 16 ёшгача ва ундан катталар. 17.05 — Драматургия ва театр 18.00 — Халқ чолғу оркестри чалади. 18.20 — Спорт ҳафталиги. 18.50 — Н. Некрасов. Рус аёллари. 19.25 — Дунё воқеалари. 19.40 — Қувноқ нотачалар. 19.55— Халқаро хотин-қизлар куни — 8 мартга бағишланган тантанали йиғилиш ва концерт. Танаффус пайтида. Время. 23.15 — Футбол. Динамо (Минск) — Динамо (Бухарест).

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телевизион фильм. 11.05 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — Сиз яратган боғ. 13.10 — Дарсга йўл. Телевизион очерк. 13.40 — Илмий-оммабоп фильм. 14.25 — Беш оқшом. Бадиий фильм. 16.05 — Ф. Шуберт. 9-симфония. 16.00 — 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — СССР халқларининг қўшиқлари ва рақслари. 19.15 — Онамларнинг мактаби. 19.45 — Дунё ва ёшлар. 20.20 — Рим карнавали. 20.45 — Концерт. Танаффус пайтида «Время». 22.15 — Футбол. Динамо (Минск)—Динамо (Бухарест). 23.00 — Она ва ўгай она. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.00 — Ахборот. 11.20 — Телефильм. 11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — Сўз кетидан сўз келар. 12.20 — Сибирь жилолари. 13.00 — Биз қувноқ ва шодон яшаймиз. 13.40 — 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Концерт. 19.25 — Ахборот. 19.55 — Халқаро хотин-қизлар куни—8 мартга бағишланган тантанали йиғилиш. 21.30 — Время. 22.05 — Механик Гавриловнинг маҳбубаси. Бадиий фильм. 23.30 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 17.00 — МОСКВА-II. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — У ерда, дарё ортида. Бадиий фильм. 19.25 —Ахборот. 19.55—Қўшиқ билан одимлаймиз. 20.45 — Сенинг бўёқларинг, Молдова. Телефильм. 21.00 — Шундай аёллар яшайди. 21.30 — МОСКВА-II.

РАДИО

6 МАРТ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Микрофон олдида Ўзбекистон ССР санъат усталари. 9.30 — Шонли олтмиш йил солномаси. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Кўкламги экишга тайёргарликнинг боришини текширамиз. 18.15 — Халқаро хотин-қизлар кунига. 18.30 — Рубоб тароналари. 19.25 — Ёшлик. 20.15 — Футбол бўйича ўсмирлар ўртасида XIV халқаро Тошкент турнири. Ўзбекистон — Венгрия. 21.00 — «Шарқ юлдузи» журнали саҳифаларида. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Ўзбек Давлат филармонияси солистларининг концерти.

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Р. 07127. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 58. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12